

CAOP

Postbus 556, 2501 CN Den Haag
Lange Voorhout 13, 2514 EA Den Haag
KVK-nummer 41158878

Telefoonnr.: 070 -376 57 57
E-mailadres: v.swens@caop.nl
Datum: 12 juli 2023
Ons kenmerk: SOD/23.0525
Zaaknummer: G.1.01

Verslag van de vergadering van het Sectoroverleg Defensie op woensdag 28 juni 2023 van 10.03 tot 16.38 uur in de Baljuwzaal van het CAOP te Den Haag en via MS Teams

Deelnemers:

Van de zijde van Defensie: J. Legein (voorzitter), M. Suwout, D. Broman, C. van Drongelen, M. van den Boom, D. Höke

Van de zijde van de centrales: J. van Hulsen, E. Westermeijer (AC), R. Schilperoort (ACOP), J. Kropf (CCOOP), T. van Leeuwen, N. van Woensel (CMHF)

Van de zijde van BZK: D. Groenenberg

Van de zijde van Financiën (IRF): -

Van de zijde van het secretariaat: V. Swens (CAOP)

Agenda (SOD/23.0448.1)

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda
2. Vaststellen verslag SOD van 16 mei 2023 en bespreken actiepuntenlijst SOD van 16 mei 2023 (SOD/23.0413 + 1 bijlage, SOD/23.0483)
3. Aanpassing Tijdelijke voorziening Turkije en nieuwe voorziening Portugal (AFR/22.0614, AFR/22.0653, AFR/22.0845 + 1 bijlage, SOD/23.0071. SOD/23.0112 + 1 bijlage, AFR/23.0119 p7/8, SOD/23.0490)
4. Maandelijkse bezoldiging reservisten (AFR/20.0792 + 1 bijlage, AFR/23.0119 p6/7, SOD/23.0413 pg 10-13, SOD/23.0451 + 1 bijlage)
5. Oproepen reservisten 62-63 jaar (stuk volgt)
6. Werkwijze overlegproces (SOD/23.0256, SOD/23.0332, SOD/23.0346, SOD/23.0351, SOD/23.0368, (stuk volgt)
7. Eindloonbevordering met terugwerkende kracht (PA/21.0072, PA/23.0454)
8. Uitwerking TOD-afspraken AV 2021-2023 (AV/23.0453 + 1 bijlage)
9. Rondvraag en sluiting

Agendapunt 1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering om 10.03 uur en introduceert de heer Groenberg (BZK) en mevrouw Höke (HDFC) als nieuwe deelnemers aan het overleg. De voorzitter heeft geen verdere mededelingen.

De heer Kropf zegt zich wederom te verbazen over het feit dat er tot en met gisteren stukken zijn aangeboden en er verondersteld wordt dat deze vandaag behandeld kunnen worden. Spreker verzoekt de voorzitter zich aan de afspraken en structuur te houden van twee weken van tevoren aanleveren en de centrales te informeren als dit niet mogelijk is.

De voorzitter erkent dat het bieden van structuur verwacht mag worden en biedt excuses aan. Hij verneemt graag welke stukken wel of niet behandeld kunnen worden. Ten behoeve van het vaststellen van de agenda neemt hij deze door:

- Agendapunt 3 is aldus de voorzitter een overloop van de vorige vergadering;
- Inzake agendapunt 4 is een informatiebrief aangeboden met een nieuw voorstel naar aanleiding van de discussie in het vorige SOD. Aangezien hierop geen reacties ontvangen zijn stelt de voorzitter voor om dit punt van de agenda af te voeren. De heer Van Hulsen is het niet eens, want voor hem is het punt nog niet afgedaan. De heer Kropf vindt het vreemd dat wanneer de afspraak gemaakt is om het punt middels een informatiestuk af te doen, het alsnog behandeld wordt. Zelf herkent hij zich in de gemaakte afspraken en alle zaken die besproken zijn, zijn in het stuk verwerkt. Als het punt toch behandeld wordt zal hij zich eerst weer in het stuk moeten inlezen, omdat hij het om voornoemde redenen niet heeft voorbereid.
- Ten aanzien van agendapunt 5 is aldus de voorzitter inderdaad pas laat gisteren een informatiebrief verstuurd, waarin alle commentaar is verwerkt. Spreker stelt daarom voor om ook dit punt van de agenda af te voeren. De heer Van Hulsen zegt de brief te willen bespreken en de heer Van Woensel vraagt waarom het punt van de agenda afgehaald zou worden. De voorzitter licht toe dat de voorzitters van de bonden hebben aangegeven dat dit punt onder Hoofdstuk 2 van het AV-akkoord valt en aan de voorzitterstafel dient te worden besproken. Dat is ook gedaan en na een uitgebreide bespreking is er common ground gevonden. Aansluitend is een voorstelbrief gemaakt waarin naar mening van de voorzitter alle commentaar is verwerkt. De heer Van Woensel vraagt of het punt daarmee ingevuld is, waarop de voorzitter bevestigend antwoordt. De heer Van Hulsen wil weten waar deze afspraak dan gemaakt is, de heer Kropf verzoekt om een schorsing en de voorzitter zegt nu zelf ook te willen schorsen. De heer Schilperoort wil vóórdat er geschorst wordt de vraag neerleggen of procedureel de juiste weg wordt bewandeld. Spreker ziet geen verschil met een technische sessie, waarin iets wordt voorbereid dat vervolgens in het formeel overleg wordt aangeboden. Hij had dan ook een piepbrief verwacht, waar de centrales al dan niet op gepiept zouden hebben. Nu hij slechts een informatiebrief heeft gezien en ook weet dat er in een andere setting over gesproken is, zou hij inhoudelijk gezien akkoord zijn dat het punt van de agenda wordt geschrapt. Echter, *procedureel* gezien wil de heer Schilperoort er een opmerking bij plaatsen. De heer Van Hulsen vindt het jammer dat hij werd afgekappt voordat hij zijn inbreng kon geven. Deze was namelijk precies dezelfde als de heer Schilperoort zojuist gaf. De heer Schilperoort voegt hieraan toe er moeite mee te hebben dat als één partij aan de tafel om een schorsing roept, de vergadering meteen stil ligt terwijl iemand anders zijn inbreng nog wil geven. De voorzitter geeft in reactie hierop aan dat ook hijzelf op het bedoelde moment om een schorsing van de vergadering verzocht.

*** SCHORSING 10.13 – 11.01 UUR ***

De voorzitter hervat de vergadering.

Spreker resumeert dat tijdens de schorsing is gesproken over agendapunt 4 en 5, zowel inhoudelijk als procedureel. Geconcludeerd is dat er wel een en ander aan te merken is op de procedurele kant en dat dit aansluit bij een ander agendapunt van vandaag, te weten agendapunt 6: 'Werkwijze overlegproces'. Inhoudelijk is men het over de punten 4 en 5 eens en deze behoeven dan ook geen inhoudelijke behandeling. De heer Van Hulsen wil ten opzichte van agendapunt 4 nog wel iets meegeven: spreker oppert om de tekst van de wijziging van het Inkomstenbesluit iets te veranderen, door te zeggen dat er een nieuw lid 5a wordt toegevoegd. De heer Suwout zal technische wijzigingen die nog doorgestuurd worden nauwgezet afstemmen; tegelijkertijd doet dit niet af aan de instemming over de brief. De voorzitter zegt toe de technische suggestie, waarover men het inhoudelijk kennelijk eens is, te verwerken en het stuk in finale vorm nog aan de centrales aan te bieden. De heer Van Hulsen vindt deze toezegging voldoende om het wetgevingsproces in gang te doen zetten.

pm

De voorzitter vervolgt met het vaststellen van de agenda.

- Agendapunt 7 is door de CMHF naar aanleiding van de vorige WG PA naar het SOD geëscaleerd. Er is aangegeven dat een nieuwe brief aan de WG PA allereerst in de WG PA besproken dient te worden. Deze bespreking zal aldus de voorzitter plaatsvinden in de WG PA op 4 juli a.s. Het voorstel van de voorzitter is dan ook om dit punt hier nu van de agenda te halen en de behandeling over te laten aan de WG PA van 4 juli. Hoewel de heer Van Leeuwen dit voorstel begrijpt, zou hij de ruimte willen houden om er toch in deze vergadering iets over te zeggen. Hij zal het niet inhoudelijk hebben over de regeling die is toegestuurd, waarvoor spreker dank uitspreekt, maar wil een mogelijkheid openhouden om iets over het proces te zeggen. De heer Kropf heeft er moeite mee dat de voorzitter stukken agendeert voor 4 juli, want die agenda staat al vast. Mevrouw Van Drongelen wijst erop dat het betreffende stuk reeds op deze agenda WG PA van 4 juli staat. De heer Kropf wil alvast aankondigen in dat geval terug te zullen verwijzen naar een eerdere brief van de CCOOP in de WG PA, die ging over bevorderingen op 1 januari en het vaststellen van de backservice op die datum. In die discussie –die nog niet gevoerd is– heeft de CCOOP namelijk ook opgemerkt dat er op 1 januari 2019 significant meer bevorderingen waren dan een jaar ervoor. Spreker adviseert om dat stuk in de voorbereiding mee te nemen, omdat de CCOOP er in ieder geval op zal terugkomen als betreffend agendapunt op 4 juli aan de orde is.
- Met betrekking tot agendapunt 8 is in de WG AV van 22 juni jl. geen overeenstemming bereikt. De voorzitter wil dit agendapunt vandaag behandelen, ook al zijn de stukken hiervoor pas vrijdag aangeleverd. Defensie wil het personeel namelijk vóór het zomerreces duidelijkheid geven. Geen van de centrales maakt bezwaar.

De agenda wordt met inachtneming van bovenstaande vastgesteld.

Agendapunt 2. Vaststellen verslag SOD van 16 mei 2023 en bespreken actiepuntenlijst SOD van 16 mei 2023 (SOD/23.0413 + 1 bijlage, SOD/23.0483)

Verslag SOD 16 mei 2023

Pagina 3, 1^e alinea:

De heer Kropf mist de reactie die hij gaf op de opmerking van de heer Schilperoort over het op 31 mei geplande SOD. Spreker stelt aangegeven te hebben dat 31 mei niet in de formele jaarplanning staat maar in een informeel afgestemd stuk en dat het een escalatie-SOD zou zijn, om zaken te agenderen vanuit de WG ALG. Er werden geen zaken geagendeerd, dus zou er ook geen vergadering zijn op 31 mei.

Pagina 3, 3^e alinea, 1^e zin:

De heer Kropf mist een pm: Defensie zou een antwoord geven nadat ook de reactie van de CCOOP zou zijn ontvangen (betreft punt 'herziening afspraken overlegproces').

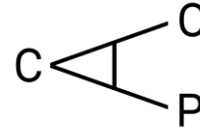
Pagina 3, laatste alinea:

De heer Kropf mist ook hier een pm. De einddatum van het contract met CAOP zou aan het verslag worden toegevoegd. Mevrouw Van Drongelen antwoordt dat deze datum aan het CAOP is doorgegeven maar zij is niet zeker of er intussen een aangepast verslag is verstuurd.¹

Pagina 4, 5^e alinea:

De heer Kropf mist ook hier een pm. Spreker vindt dat het punt rond de paspoorten zo snel mogelijk geagendeerd moet worden. Hij heeft overigens ook wel wat aan te merken op de brief die door Defensie is gestuurd. Er wordt volgens spreker aangekondigd dat het punt in *een* volgende WG AFR aan bod komt, niet in *de* volgende WG AFR. Er wordt bovendien verwezen naar de VVHO, een toelage die betrokkenen niet hebben, om daar de bijkomende kosten uit te halen. Voor jonge mensen die €14 per uur krijgen kost een paspoort serieus geld. De heer Suwout wijst erop dat Defensie in de antwoordbrief juist heeft aangegeven het eens te zijn dat dit geen verband houdt met de VVHO en over dit onderwerp in gesprek wil gaan. Voor het overige herkent spreker de samenvatting, alsmede de observatie

¹ Noot namens secretaris: Op 25-05-2023 is het vastgestelde verslag SOD 07-02-2023 verstuurd, waarin de bedoelde datum is opgenomen (01-04-2026).

dat er staat 'een keer' en niet 'de volgende keer'. De heer Kropf herhaalt nog eens het bezwaar van de CCOOP tegen het zelf laten betalen van een door Defensie verplicht gesteld paspoort en het beeld dat dit van Defensie als werkgever schetst. Hoewel de heer Schilperoort dit bezwaar begrijpt, wordt er met betrekking tot de werkgroepen vaak gesproken over het stellen van prioriteiten. Als relatief kleine onderwerpen –hoe belangrijk deze ook zijn– steeds voor de eerstvolgende keer op de agenda moeten worden gezet, zal dat er gezien de beperkte vergadertijd toe leiden dat andere prioriteiten onder druk komen te staan. Spreker wil dit punt graag meenemen in de discussie die partijen bij het agendapunt 6 met elkaar zullen voeren. De heer Kropf denkt van beide kanten verkeerd begrepen te worden. Wat hij simpelweg doet is de werkgever oproepen om een oplossing te bieden door de kosten op zich te nemen voor iets waar de werkgever de medewerkers toe verplicht; zij moeten deze kosten gewoon kunnen declareren. Indien de werkgever daar niet voor kiest, wil hij dat het punt in ieder geval de juiste prioritering krijgt.

Pagina 6, 3^e alinea, laatste zin: "De voorzitter zegt toe dat de centrales te gelegener tijd een antwoord zullen krijgen op de vraag wat Defensie wil gaan doen met beide typen adjudanten."

Volgens de heer Kropf is dit niet wat er gezegd is. In plaats van 'te gelegener tijd' is volgens spreker gezegd 'binnen afzienbare tijd' en dat maakt wat hem betreft een belangrijk verschil. De voorzitter heeft op zich geen bezwaar, maar herkent voornoemde juist als een term die hij gebruikt en denkt ook dat hij dit zo gezegd heeft. Hij stelt voor de bandopname terug te laten luisteren. De heer Kropf kondigt aan dat als het zo blijft staan, hij een brief zal sturen dat de CCOOP wel een keer klaar is met het tijdrekken van Defensie over een significant onderwerp en er boter bij de vis gedaan moet worden. De voorzitter zegt in te hebben willen gaan op de vraag wat er daadwerkelijk is gezegd en niet wat men zou willen dat er is gezegd. Het opnieuw af luisteren van de geluidsopname zal dit kunnen uitwijzen. De heer Kropf heeft in zijn aantekeningen van bedoelde vergadering iets anders staan, maar legt zich erbij neer als de voorzitter zich daar niet in herkent. Hij vindt het zonde van de tijd om dit helemaal uit te gaan zoeken.

Pagina 6 onderaan: "De voorzitter zal dit vragen aan de heer Reesink."

Wat de heer Kropf betreft is dit te vrijblijvend; hij verzoekt een pm te plaatsen, aangezien hij een terugkoppeling verwacht als er in een SOD een toezegging wordt gedaan. Spreker onderstreept dat COVID steeds kleiner wordt, de druk steeds groter wordt en het tijd wordt dat de afspraken worden ingevuld. De voorzitter is akkoord met toevoegen van de pm.

Pagina 8, 1^e alinea:

De heer Kropf wil weten hoeveel eerder dan het einde van het jaar Defensie met een reactie komt, aangezien wet- en regelgeving momenteel wordt overtreden. De voorzitter komt hierop terug, het lopende actiepoint wordt aldus mevrouw Van Drongelen aangevuld.

Pagina 9 bovenaan:

De heer Schilperoort mist een pm inzake de afspraak om de discussie over de P-mandaten naar de WG AP over te brengen. Mevrouw Van Drongelen zal ook hier een aanvulling op het lopende actiepoint opnemen.

Pagina 10 bij agendapunt 3 DMO:

De heer Kropf wijst erop dat ten onrechte is opgenomen 'reeds afgedaan in de WG REO'. Volgens spreker is door de centrales juist aangegeven dat er dan nog een pieptermijn loopt, die moet worden afgewacht. De voorzitter is het eens en laat 'reeds afgedaan in de WG REO' schrappen.

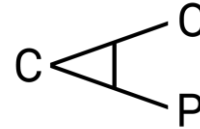
Pagina 15 (agendapunt 5, laatste stukje 12-uursdiensten DBBO):

Met betrekking tot de zinsnede waarin staat dat de voorzitter "volgende week schriftelijk zal laten weten hoe hij in dit onderwerp staat" geeft de heer Kropf aan dat dit volgens hem breder was én hij constateert dat deze afspraak niet is gehaald. Vorige week vrijdag en vandaag zijn hierover brieven ontvangen.

Pagina 15, 3e alinea:

De heer Kropf mist een pm bij: "Hij gaat zijn licht opsteken over dit onderwerp en komt hierop terug."

Het verslag SOD 16-05-2023 wordt met inachtneming van vorenstaande vastgesteld.

Actiepuntenlijst SOD 16-05-2023

De voorzitter benoemt de brief (SOD/23.0483) waarin van de zijde van werkgever terugkoppeling op de actielijst is gegeven. Deze brief is aangeboden om de centrales zo goed mogelijk te informeren over de stand van zaken. Spreker nodigt mevrouw Van Drongelen uit toelichting te geven. Zij geeft op voorhand aan dat het document niet tien, maar vijf werkdagen voor de vergadering is toegezonden en hoopt dat de centrales het desalniettemin in de voorbereiding hebben kunnen betrekken.

1. Salariëring stafadjudanten

Mevrouw Van Drongelen geeft aan dat het voorstel is om dit punt aan te houden. De status van het actiepunt luidt: *“Defensie heeft nog geen vervolghandelingen verricht naar aanleiding van de uitkomst van het functiewaarderingsonderzoek.”*

De heer Kropf heeft hier wel wat moeite mee. Het is een korte samenvatting. De centrales hebben opgeroepen om het punt te agenderen en de vraag gesteld wat er wordt gedaan met de functiebeschrijvingen en –waarderingen van de defensieonderdeel-commandanten. Wat hier staat is dat Defensie nog niets heeft gedaan. Spreker vindt het te makkelijk om voor te stellen om het punt aan te houden, want dat wordt al 20 jaar gezegd.

De heer Schilperoort is het er ook niet mee eens. Er ligt een nieuwe functiewaardering, er is een uitkomst en er is de rechtspositie. Het gaat hier aldus spreker om een dienstvoorschrift dat derhalve niet vrijblijvend is, óók niet voor de voorzitter. Er kan niet zomaar nog een jaar over nagedacht worden. Wat het dienstvoorschrift voorschrijft is dat als iemand op een functie zit met een functiebeschrijving en –waardering waar een bepaalde rang bij hoort, diegene die rang ook krijgt. Vanaf de bespreking op 16 mei zijn intussen zes weken verstreken en de heer Schilperoort vindt het niet acceptabel als de voorzitter binnen die zes weken niet heeft kunnen besluiten of Defensie de rechtspositie zal gaan volgen, of niet. Hij wil nu een antwoord van de voorzitter op deze vraag. Als de rechtspositie niet gevolgd wordt, weet spreker ook waar hij aan toe is en zal hij zich verder beraden, maar dan is er in ieder geval duidelijkheid.

De voorzitter hoort het punt dat gemaakt wordt en verzoekt de vergadering wederom te schorsen.

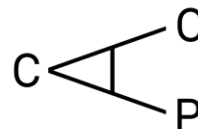
*** SCHORSING 11.32 – 12.05 UUR ***
*** AANSLUITEND LUNCHPAUZE 12.05 – 13.07 UUR ***

De voorzitter heropent de vergadering. Spreker wil zijn constatering delen dat partijen vastlopen of verzanden in de behandeling van de actielijst terwijl zo vaak –gezamenlijk- de behoefte wordt vastgesteld om tempo te maken en het juiste te doen voor het defensiepersoneel. Hij krijgt zowel functioneel als persoonlijk steeds meer moeite om die tegengestelde werelden aan elkaar te plakken en komt tot de conclusie dat steeds opnieuw aanzienlijk meer energie verbrand wordt aan het proces, dan dat er energie wordt omgezet naar bruikbare inhoud. De voorzitter vindt dan ook dat partijen het eigenlijk maar over één agendapunt met elkaar zouden moeten hebben, namelijk de omgangswijze in het overlegproces oftewel agendapunt 6. Het is wat hem betreft echter niet te verkopen dat deze tafel alleen maar met zichzelf bezig is en daarom stelt hij voor om voorafgaand eerst agendapunt 8 met betrekking tot TOD te behandelen. Iedereen wacht daarbij immers op een uitkomst: militairen, burgers, uitvoerders, de achterbannen. Om te voorkomen dat er heel direct en mogelijk te snel op dit voorstel wordt gereageerd, schorst hij de vergadering direct weer. Spreker verzoekt de centrales om tijdens de schorsing met elkaar te overleggen en daarna één vertegenwoordiger het woord te laten voeren om een reactie te geven op voornoemd voorstel.

De heer Kropf reageert. Het is volgens hem gebruikelijk dat de voorzitter *vraagt* om een schorsing en de centrales daar dan op reageren. Spreker vindt dat eenieder recht heeft op zijn mening en hij laat zich niet in een schorsing dwingen om met één standpunt terug te komen. De centrales bepalen aan deze tafel ieder hun eigen standpunt. De voorzitter wijst erop een *verzoek* aan de centrales te hebben gedaan, waarmee hij dan ook niemand ergens toe dwingt.

De heer Schilperoort heeft er geen moeite mee om te schorsen om met de centrales onderling het gesprek aan te gaan. De vaststelling die de voorzitter deed is echter geheel van de voorzitter, want het is niet zo dat spreker zich daaraan conformeert, integendeel. De vaststelling van de heer Schilperoort zélf is dat de voorzitter geen antwoord

Georganiseerd overleg Sector Overleg Defensie (SOD)

geeft op de gestelde vraag. De voorzitter heeft deze vraag nu gekoppeld aan de manier waarop partijen met elkaar omgaan, terwijl de vraag over de inhoud gaat.

De heer Van Hulsen heeft het voorstel (de suggestie, gedachte, het verzoek) van de voorzitter gehoord. Hij vindt dat partijen elkaar niet in exacte woorden moeten vangen, omdat dat mede bijdraagt aan hoe zij in deze situatie belanden. Wel wil hij de voorzitter op zijn beurt verzoeken om iedere centrale –als daar behoefte aan bestaat- de gelegenheid te geven een eigen opvatting over het voorstel te geven. De voorzitter zal een centrale in het kader van open en reëel overleg die gelegenheid nooit ontnemen, maar zijn eerdere verzoek blijft staan.

De heer Van Woensel is bereid gehoor te geven aan het verzoek en heeft daarnaast een vraag. Er staan nog twee punten op de agenda waarbij mensen eveneens op een uitkomst wachten en spreker vraagt of de voorzitter deze punten vandaag nog wil behandelen. De voorzitter antwoordt dat dat onderdeel van een tegenvoorstel kan zijn. Op dit moment, gezien het punt tot waar de vergadering nu gekomen is, is de inschatting van de voorzitter echter dat men niet verder komt dan bespreking van de actielijst. Agendapunt 8 gaat over een paar duizend mensen en hij heeft voorgesteld om eerst met dit punt te beginnen en daarna punt 6 te behandelen. Hij heeft echter geen bezwaar om punt 8 te behandelen, daarna de twee andere punten en dan agendapunt 6. Spreker wil dit echter aan de centrales laten om onderling te bepalen; daarom wilde hij de vergadering kort schorsen.

*** SCHORSING 13.14 – 13.42 UUR ***

De voorzitter heropent de vergadering en geeft de centrales het woord.

De heer Schuitema herinnert eraan dat de centrales de voorzitter vóór de vorige schorsing om een inhoudelijke reactie hebben gevraagd op het eerste actiepunt. De centrales constateren dat de voorzitter deze inhoudelijke reactie niet geeft, maar in plaats daarvan refereert aan gedrag en gewenste omgangsvormen in het overleg. Hier hebben de centrales goed over nagedacht en zij vinden het eveneens een gewenste omgangsvorm dat een actiepunt, indien dat bij één der partijen openstaat, gewoon afgewikkeld wordt. Er moet in ieder geval een antwoord gegeven worden, al zou dat maar een reflectie zijn van informele overleggen die voorafgaand aan het actiepunt zijn gevoerd.

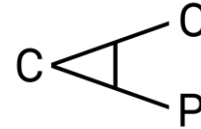
De centrales zien tegelijkertijd dat er andere punten op de agenda staan die ook de aandacht verdienen en waarbij mensen eveneens op besluitvorming wachten. Inzake het actiepunt is het wat de centrales betreft '1 voor 12'; het volgend SOD is het '12 uur' en moet er een antwoord liggen. De centrales zullen de rest van de actielijst wel willen aflopen, waarbij de belofte wordt gedaan om dat zo kort en beknopt mogelijk te doen. Er is echter een aantal actiepunten waar in ieder geval één partij nog opmerkingen bij wil plaatsen. Daarna lijkt het de centrales goed om verder te gaan met de agenda en te starten met agendapunt 8 over de TOD, zoals de voorzitter heeft voorgesteld. De heer Van Leeuwen voegt toe ervan uit te gaan dat na agendapunt 8, agendapunt 3 kan worden behandeld. Hij hoopt daarnaast dat partijen bij alle agenda-onderwerpen proberen te voorkomen in cirkeltjes te draaien en de onderwerpen snel af kunnen doen.

De voorzitter kondigt aan even kort na te willen denken over zijn reactie op hetgeen de centrales hebben ingebracht, waarna de heer Schuitema onderstreept dat het antwoord ten aanzien van actiepunt 1 in het volgend SOD gegeven kan worden, dat hoeft niet nu meteen. Het volgend SOD is het zoals eerder aangegeven wel '12 uur' en dan moet het antwoord er dus echt zijn. De voorzitter verzoekt om een korte schorsing.

*** SCHORSING 13.47 – 14.02 UUR ***

De voorzitter heropent de vergadering. Hij dankt de centrales voor het tegenvoorstel en zegt echt graag een keer de discussie te willen voeren over het fenomeen van de actiepuntenlijst. Spreker heeft namelijk het gevoel dat de actiepuntenlijst een soort schaduw-agenda is geworden of aan het worden is, soms zelfs bijna een hoofdagenda. Wat hij in ieder geval ziet is dat het een sterk middel is om inhoudelijk onderwerpen aan te snijden die niet op de agenda staan. Daardoor wordt van de voorzitter niet alleen een antwoord op vragen over de inhoud wordt verwacht, maar ook op de inhoud van het onderwerp, zoals in dit geval op de vraag: "Maakt u deze medewerker majoor of niet?" De voorzitter zegt toe dat het schriftelijke antwoord op deze vraag geleverd zal worden en wil voor dit moment

pm

de behandeling van de actielijst voortzetten, zoals door de centrales is gevraagd. Daarbij vraagt hij wel of dat gezien de reeds verstreken vergadertijd en de eindtijd van 16.00 uur binnen 15 tot 20 minuten gedaan zou kunnen zijn.

De heer Schuitema is het met het laatste eens. Wel komt hij terug op wat de voorzitter eerder zei over de actiepuntenlijst en draagt aan dat als ervoor gezorgd wordt dat actiepunten worden opgevolgd en uitgevoerd, deze niet meer op de actiepuntenlijst hoeven te blijven staan en er niet iedere vergadering op teruggekomen hoeft te worden. De voorzitter leest hierop het actiepunt voor, zoals deze op de lijst stond: “SOD 16-05-2023 - Defensie levert op termijn een antwoord op de vraag of de betrokkene de rang waarvoor de functiewaardering is gemaakt zal krijgen. Er zal daarbij ook worden ingegaan op de krijgsmachtsadjutant en de DO-adjutant.” Dat is waar hij op afgegaan is: ‘op termijn’. Hij herhaalt eraan te hechten dat er gezamenlijk een keer gesproken wordt over hoe overlegpartijen met de actiepuntenlijst omgaan.

De heer Kropf benadrukt dat de actiepuntenlijst op de agenda staat, dus kan er volgens hem niet gezegd worden dat er zaken aangegrepen worden die niet op de agenda staan. Wat hij verder zegt te hebben willen aanstippen, is dat er twee zaken in het verslag van de vorige keer besproken zijn, die op de actiepuntenlijst ontbraken. Zijn vraag was om die twee punten te duiden. Verder heeft hij gewag gemaakt van het vermoeden dat er wel degelijk functiebeschrijvingen worden gemaakt voor de rest, terwijl op de eerste nog geen antwoord gegeven was. Dat is waarom spreker de vraag stelde, niet om druk te zetten. ‘Op termijn’ op een dossier dat inmiddels 20 jaar loopt is inderdaad iets waar partijen het gezamenlijk nog eens over moeten hebben. Hij wil nu overgaan tot het plaatsen van zijn opmerkingen bij een aantal andere actiepunten op de lijst, zoals tijdens de schorsing met de andere centrales is besproken. Omwille van de tijd zal hij dit kort houden.

2. Kwantificeren van besmettingsrisico COVID-19 in medisch advies CEAG

Voorzitter (in SOD/23.0483): “De discussie of er nog redenen tot verplichte vaccinatie zijn moet nog worden gevoerd met de sociale partners. In deze discussie moet het kwantificeren van besmettingsrisico COVID-19 in het medische advies CEAG worden meegenomen. Mijn voorstel is om dit actiepunt aan te houden.”

De heer Kropf roept op om hier prioriteit aan te geven, gezien de veranderende COVID-situatie in de wereld. Er moet echt over het principe-standpunt, zoals dat in de eerste zin beschreven staat, gesproken worden. Bovendien moet de update die eerder vandaag besproken is, dat de voorzitter de heer Reesink zal bevragen, hierbij worden gevoegd.

A220829.4 Nagaan afspraak omtrent communicatie overliden Defensiemedewerker

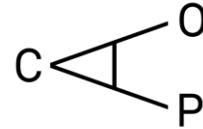
Voorzitter (in SOD/23.0483): “Indien er sprake is van een overliden van een defensiemedewerker tijdens dienstverrichtingen wordt u door mij geïnformeerd via een email. Indien er sprake is van een overliden van een defensiemedewerker buiten diensttijd wordt u niet door Defensie geïnformeerd. Door de gemeente worden een aantal wettelijke vastgelegde instanties geïnformeerd. Met betrekking tot het lidmaatschap van een vakbond zal/zullen de nabestaande(n) dit moeten doorgeven. Mijn voorstel is om dit actiepunt hier als afgedaan te beschouwen.”

De heer Kropf wil dit punt niet afdoen, maar aanhouden. Hij wil de voorzitter vragen hier nog eens goed naar te kijken omdat deze wel degelijk wordt geïnformeerd en spreker niet begrijpt waarom het een probleem zou zijn om ook de centrales te informeren. Nabestaanden weten vaak niet dat iemand lid is van een vakbond, dus vindt de heer Kropf het lastig dat de bal daar neergelegd wordt.

A230207.3 I-MGA/035 incl addendum

Voorzitter (in SOD/23.0483): “Defensie heeft een schriftelijke reactie verzonden (SOD/23.0140). In deze brief is aangegeven dat de door u gemaakte kanttekeningen tijdens het SOD van 7 februari jl. en de adviezen van de CDIM in beschouwing zullen worden genomen bij de aanpassingen van de RIM, IMG-A en het bijbehorende addendum. Het streven is om dat dit jaar nog af te ronden. Mijn voorstel is om dit actiepunt aan te houden.”

De heer Kropf vindt dit op twee fronten vaag: ‘dit jaar’ duurt erg lang als er is geconstateerd dat de wet wordt overtreden en daarnaast is het ook nog slechts een ‘streven’. Spreker roept de voorzitter dan ook op om hier met spoed naar te kijken. De voorzitter stelt vast dat hem bij heel veel zaken wordt gevraagd er met spoed naar te kijken. De heer Kropf repliceert dat de voorzitter verantwoordelijk is voor het handhaven van wet- en regelgeving. Als wet- en regelgeving structureel overtreden blijven worden en er een actiepunt openstaat waarop geen actie wordt ondernomen, is dat zijn keuze. In zijn rol als voorzitter heeft de staatssecretaris de centrales op het hart gedrukt

erop te kunnen vertrouwen dat Defensie zich houdt aan wet- en regelgeving, maar de wet- en regelgeving wordt naar mening van de heer Kropf structureel en bewust overtreden.

A230328.3 Aanstellingstoelage tijdelijke regeling

Voorzitter (in SOD/23.0483): *“Het actiepunt is uitgezet bij DCPL en zij hebben aangegeven dat er niet wordt afgeweken van de kaders welke zijn vastgesteld voor de toekenning van de tijdelijke aanstellingstoelage. Dus medewerkers krijgen buiten de gemaakte afspraken niet met andere maatregelen te maken. Mijn voorstel is om dit actiepunt hier als afgedaan te beschouwen.”*

Volgens de heer Kropf is de informatie onjuist. De werkgever is opgeroepen om zeker te stellen dat er niet wordt afgeweken van de afspraken die sociale partners hebben gemaakt, betreffende uitzonderingen op de toelages. Spreker verwijst naar een nota met kenmerk 20230210 – ‘DPOD startsalarij bij initiële opleiding en plaatsing op functie’, waarin specifiek staat dat de opleidingstabel niet van toepassing is voor reservisten en specialisten. Hiermee wordt dus wél afgeweken van hetgeen is afgesproken.

De heer Kropf geeft aan het hierbij te houden voor wat betreft zijn opmerkingen over de actiepunten.

De heer Schilperoort heeft nog een aanvullend verzoek met betrekking tot de verslagen van 11 en 18 oktober 2022, waarvoor een actiepunt stond om gedeeltes ervan te herschrijven. Dat is gebeurd, maar spreker heeft nog geen vastgestelde versies van deze verslagen gezien. Aangezien deze benodigd zijn voor publicatie is het verzoek om deze alsnog te ontvangen. Mevrouw Van Drongelen heeft dit zelf ook reeds bemerkt en het verzoek bij de secretaris (CAOP) neergelegd.

Agendapunt 3. Aanpassing Tijdelijke voorziening Turkije en nieuwe voorziening Portugal²

(AFR/22.0614, AFR/22.0653, AFR/22.0845 + 1 bijlage, SOD/23.0071, SOD/23.0112 + 1 bijlage, AFR/23.0119 p7/8, SOD/23.0490)

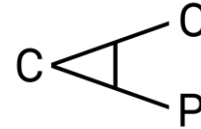
De voorzitter heeft het eerdere voorstel, dat er lange tijd heeft gelegen en de context van destijds bevat, nog eens bekeken en aansluitend een nieuw voorstel gedaan. Hij vraagt om reacties van de centrales.

De heer Van Leeuwen denkt dat het de voorzitter niet zal verbazen dat hij wel wat over dit voorstel wil zeggen. Omwille van de tijd zal hij het kort houden. Hij zal het dan ook niet hebben over het proces dat heel lang duurt en alle stappen die daarin doorlopen zijn, maar wil vooral op de inhoud ingaan. De stappen die op de inhoud gezet zijn, begrijpt spreker niet. Hij ziet een principe van ‘geen pleisters meer plakken’, wat voor Portugal ook niet gebeurt maar voor Turkije alsnog wel. Daarbij snapt hij ook de context niet want er wordt gerefereerd aan energieprijzen, Oekraïne en effecten voor iedereen maar het probleem speelt al ruim vóór die tijd. Dat probleem is kennelijk onderkend want er is een voorstel voor gekomen. Dat dat voorstel nu weer van tafel wordt gehaald, kan hij aan betrokkenen niet uitleggen.

De heer Van Leeuwen wil daarnaast wat kwijt over wat het gelopen proces met hemzelf doet, aan deze tafel. Er is sprake van goed overleg, dat weliswaar heel langzaam verloopt maar een bepaalde kant opgaat en nu wordt op het laatste moment aan de handrem getrokken. Spreker ziet dit op meerdere onderwerpen gebeuren (afhandeling eindloon, TOD). Hij vraagt zich hierdoor af wat de waarde van het overleg en de geloofwaardigheid van de partners aan tafel is. Hij zou willen teruggaan naar het vorige voorstel, waar volgens hem een meerderheid voor was, waarbij over beide zaken uitgebreid gesproken is en besloten werd dat de pleisters voor zowel Turkije als Portugal nog geplakt zouden worden en daarna het VBD zou worden herzien. Spreker begrijpt dat het binnen de huidige context wellicht vreemd uitpakt maar de zaken slaan op een context van 2019/2020, die op zichzelf niet veranderd is (hooguit verergerd door de veranderde situatie in de hele wereld).

De voorzitter zegt dat het nooit de bedoeling is geweest om het gevoel dat de heer Van Leeuwen zojuist beschreef bij hem op te roepen. Op de vraag waarom het voorstel veranderd is kan de voorzitter antwoorden dat er een volstrekt andere werkelijkheid is ontstaan. De beide zaken zijn in één nota vevat en omdat er in de werkgroep geen

² Dit agendapunt is behandeld na agendapunt 1, 2 en 8 (start 15.45u)

overeenstemming is gekomen, is het op de SOD-tafel beland. De voorzitter heeft er nu een knip in aangebracht omdat hij in het geval van Turkije de pleister nog wel wilde plakken –hetgeen te maken heeft met de vrije val van de koers van de Turkse lira- maar hij vindt dat in het geval van Portugal niet meer uitlegbaar. De pleister die daar zou worden geplakt was in de context van toen, maar de context van toen is in de wereld van nu voor iedereen volledig veranderd. Hij wil er ook van wegblijven dat er op meer plaatsen gevraagd wordt een voorziening te treffen op basis van de oude context. De situatie ten aanzien van de onderliggende energiekosten is aldus spreker echt fundamenteel veranderd.

De heer Van Leeuwen zegt hier op zich begrip voor te hebben. Aan de andere kant is zijn standpunt dat er nog andere elementen buiten de energiekosten waren die de situatie in Portugal anders maakten, zoals beveiliging en verzekeringen. Daarom is het voorstel voor Portugal er ook gekomen. Het probleem was er al vóórdat de energiekosten voor iedereen in de rest van de wereld veranderden. Spreker heeft moeite met de argumentatie dat het probleem voor betrokkenen in Portugal niet wordt opgelost omdat niet kan worden uitgesloten dat er nu voor iedereen een probleem bestaat en het daarom nu voor niemand wordt opgelost. Hij roept de werkgever dan ook nogmaals op om de aanpassing zowel voor Turkije als Portugal te doen.

De heer Kropf zal niet te veel ingaan op het voorstel Portugal omdat Portugal in het voorliggend voorstel niet meer voorkomt. Zoals zijn collega al aangaf is er op meerdere manieren discussie geweest over het aanpassen van buitenlandtoelagen voor bepaalde groepen. Spreker wil verwijzen naar een aantal stukken uit het verleden:

- AFR/18.00076: Brief van Defensie d.d. 24-01-2018, waarin de centrales werden geïnformeerd over een eerdere aanpassing van de buitenlandtoelage voor binnenslapers in het Verenigd Koninkrijk, maar deze aanpassing was nooit met de centrales overlegd. Er werd een voorstel met pieptermijn gedaan om deze alsnog toe te kennen en te verlengen. Daarop is schriftelijk gereageerd en met name aangegeven dat vanuit het TW Buitenland reeds gebleken was dat het systeem van buitenlandtoelagen onvoldoende rekening houdt met valutaschommelingen in de niet-Eurolanden. Dit werd door Defensie altijd ontkend maar op dat moment lag er een mededeling dat het anders was en er ook naar werd gehandeld.
- AFR/18.00458: Brief van Defensie d.d. 05-07-2018, waarin Defensie aangeeft dat het toch niet zo was dat het systeem buitenlandtoelagen te weinig rekening houdt met valutaschommelingen in niet-Eurolanden. Bovendien zou er zo spoedig mogelijk gesproken worden over een structurele oplossing. Tot op heden is echter helemaal niets vernomen over een mogelijke structurele oplossing.
- AFR/19.00405: Brief van Defensie d.d. 16-07-2019, waarin wordt aangegeven dat ook voor het VK en Turkije de aanvullingen op de buitenlandtoelage nog steeds aan de orde waren. Defensie heeft in beide gevallen gekozen voor een extra betaling in de lokale valuta. Daarnaast is in deze brief expliciet voorgesteld om per halfjaar te bezien of de redenen tot toekenning van de aanvulling op de toelage buitenland nog steeds aan de orde zijn. Hierover is echter nooit meer iets vernomen. Het is dus op zijn minst vreemd dat de voorzitter nu met een grote mate van terugwerkende kracht een aanpassing door wil voeren, want eerder was er geen reden in de halfjaarlijkse cyclus om iets aan die toelagen te doen.
- AFR/22.0845: Brief van Defensie d.d. 19-12-2022, waarin wordt aangegeven dat er wel degelijk halfjaarlijks naar gekeken is en dat aan de hand van de aangeleverde data en informatie van AirInc géén aanleiding werd gezien om aanpassingen door te voeren aan de getroffen tijdelijke voorzieningen. Spreker herhaalt dat het dan wel vreemd is dat Defensie op 30-09-2022 een brief stuurt om met terugwerkende kracht tot 01-01-2020 alsnog een aanpassing te doen. Dit is wat de CCOOP betreft echt onbegrijpelijk.

De laatste brief was een antwoord op een brief van de CCOOP met aanvullende vragen, waarvan overigens een aantal niet beantwoord is. De heer Kropf zal daar nu verder niet op ingaan maar wil wel een aantal zaken aanhalen die hem in deze brief van Defensie opvallen. Er wordt een fictieve berekening gemaakt voor een luitenant-kolonel, in de oude en in de door Defensie voorgestelde systematiek. Dat is gedaan op basis van de maand februari 2022. Als de koopkrachtcomponent voor Turkije in februari 2022 wordt vergeleken met de koopkrachtcomponent eerder dit jaar, dan is te zien dat deze hetzelfde is, namelijk in beide gevallen '0'. Dat betekent eenvoudigweg dat het leven in Turkije goedkoper is dan het leven in Nederland. Als dat inclusief de inflatie in zowel Nederland als Turkije impliceert dat mensen denken dat het duurder wordt omdat ze meer betalen, dan is dat precies de systematiek zoals deze is afgesproken voor de buitenlandtoelage. Als de kosten in een land door inflatie, koerscorrecties en dergelijke toenemen maar uiteindelijk nog altijd lager zijn dan in Nederland, dan heeft men weliswaar het gevoel dat men meer geld kwijt is aan de boodschappen maar dat geldt op dat moment hetzelfde voor de mensen in Nederland.

Georganiseerd overleg Sector Overleg Defensie (SOD)

Betreffende het ingetrokken voorstel voor Portugal, werd door de heer Van Leeuwen aangegeven dat er meer elementen dan de energiekosten een rol spelen. Hoewel de heer Kropf dat wel herkent, gieren ook in Nederland –en overall ter wereld- de verzekeringspremies voor auto's de pan uit. Deze zijn in het mandje meegenomen. Wat de CCOOP betreft is het dus helder dat als mensen van mening zijn dat de toelage voor Portugal, Turkije of waar dan ook onvoldoende is, ze zich individueel zullen kunnen en moeten richten tot de BCO Buitenland; dan kan daar worden bezien hoe ermee omgegaan wordt.

De heer Schilperoort zal niet zo gedetailleerd als de heer Kropf ingaan op voorliggend voorstel. De opsomming die gegeven werd klopt, spreker herkent zich daarin. Los daarvan is er nog iets anders gebeurd, namelijk dat in het verleden door de werkgever eigenstandig maatregelen getroffen zijn ten aanzien van de toelage voor Amerika. In die context, samen met hetgeen zojuist opgesomd werd, is toen de afspraak gemaakt om het VBD te herzien. Er is echter ook afgesproken dat er pleisters geplakt worden als er signalen binnenkomen -via RSO's, RSR's, Defensie, de bonden- dat de balans verstoord is en mensen meer kosten hebben dan wanneer ze in Nederland waren gebleven. Spreker heeft er daarom moeite mee dat de voorzitter nu zegt geen voorstander te zijn van pleisters plakken, want dat zijn partijen eerder wel overeengekomen. Er kan dan nog wel discussie gevoerd worden over de vraag of de situatie *op dit moment* nog hetzelfde is. Op het moment dat de brief verstuurd werd en de werkgever het eerste voorstel deed, was dat wel het geval; de werkgever had het uitgezocht en de balans was verstoord. In die zin sluit hij zich dus bij de heer Van Leeuwen aan. Wat spreker heel lastig vindt is dat er nu, jaren later, tegen de betrokkenen gezegd moet worden dat ze pech hebben gehad en er opeens een ander voorstel ligt. Hij is het tevens met de heer Van Leeuwen eens dat de discussie in de werkgroep al was afgerond. Eén partij was het niet eens, maar omdat er tot twee keer toe niet tot besluitvorming is overgegaan is er nu voor de derde keer discussie. Het betreft een relatief klein aantal mensen en de manier waarop dit proces aangelopen is, is niet de manier waarop de heer Schilperoort vindt dat het gedaan zou moeten worden.

De heer Van Hulsen hoopt de bespreking positief te eindigen. Hij wil daartoe een bijdrage leveren door te zeggen dat, na de inbreng van zowel Defensie als zijn collega-centrales goed te hebben beluisterd, de conclusie gerechtvaardigd lijkt dat er met betrekking tot Turkije overeenstemming is. Dat onderdeel van de totale brief kan daarmee worden afgedaan en dan resteert Portugal nog. Met betrekking tot Portugal heeft spreker gelezen wat de werkgever schrijft over de ontwikkeling van de energiekosten of kosten van levensonderhoud in het algemeen. Hij ziet inderdaad dat deze ontwikkeling niet alleen geldt voor Nederland maar ook voor Portugal, Duitsland, Tsjechië en nog andere landen. Het gaat hier echter om de ontwikkeling ten opzichte van de situatie van alle landen van dit moment. Daarnaast gaat de discussie over het wel of niet treffen van een *tijdelijke* regeling, deze kan dus stopgezet worden als partijen dit wensen. Er is een startdatum die in het verleden ligt en in het verleden is volgens hem geconcludeerd -spreker heeft dat in ieder geval zelf geconcludeerd en de werkgever volgens hem ook- dat er aanleiding was om voor de mensen die in Portugal zitten iets te doen. Dat het daar vele malen erger geworden is, en ook in andere landen vele malen erger geworden is, is op zich prima. Hij zegt ook niet dat daaraan iets zou moeten worden gedaan, maar wel dat er vanaf startdatum tot de dag van vandaag aanleiding is om voor Portugal iets extra's te doen. In andere woorden: het was slecht en het is nu slechter; hij stelt voor om aan het 'slechtere' niets te doen, maar aan het 'slechte' in het verleden wel.

De heer Kropf vindt het lastig dat als de voorzitter een voorstel terugtrekt, er vervolgens verder gesproken wordt over een voorstel dat hij niet als zodanig heeft voorbereid. Als de voorzitter het voorstel intrekt is er wat hem betreft niets meer om te bespreken. Nu wordt er gesuggereerd dat als drie partijen het toch een goed voorstel vonden, het voorstel weer op tafel ligt. Hij vindt dit procesmatig gezien op zijn zachtst gezegd niet handig. De heer Van Hulsen zegt in reactie hierop dat als dat het probleem is, hij het voorstel bij deze op tafel legt. De heer Schilperoort betwijfelt of de voorzitter procesmatig gezien zelf wel de ruimte had om het voorstel terug te trekken. Het was namelijk niet het initiatief van de voorzitter, maar is gekomen door een verzoek van de collega's van de CMHF waarop de voorzitter vervolgens gereageerd heeft door het voorstel in te trekken. Een voorstel intrekken gebeurt normaliter na overleg, waarbij is vastgesteld dat het stuk moet worden ingetrokken. Dat geldt met name in dit geval, omdat het voorstel al twee keer op tafel heeft gelegen en de voorzitter er al twee keer besluitvorming op had moeten doen.

De voorzitter benadrukt dat besluiten bij meerderheid in het SOD kunnen worden genomen en niet in de werkgroepen. Spreker is overigens van mening dat hij nog altijd een eigenstandige verantwoordelijkheid en soms

ook behoefte heeft om zijn eigen zienswijze te vormen over een ontstane situatie. Voor Turkije is hij tot de conclusie gekomen dat er destijds een toelage is gekomen waar iedereen het over eens was en dat deze toelage is verdampt. Voor Portugal heeft hij gezien dat beveiliging en verzekering weliswaar een rol hebben gespeeld, maar het grootste deel wordt ingenomen door de energiekosten. De context van het voorstel dat destijds is gedaan past wat de voorzitter betreft echt niet meer en kan niet in de werkelijkheid van nu worden geabsorbeerd.

Wat de procesmatigheid betreft wijst de heer Van Leeuwen erop dat het stuk gewoon op de agenda staat dus ziet hij eerdergenoemd probleem niet. Het gaat namelijk om het stuk AFR/22.0614. Hij wil dat stuk nu eigenlijk in stemming brengen en niet het laatste stuk. Waar het spreker om gaat is dat betrokkenen in 2019 al hebben aangegeven dat hun toelage niet voldeed en zij dus geld toelagden op hun situatie daar. Hij vindt het heel erg lastig uit te leggen dat dat onderkend is, er zelfs een voorstel voor gedaan is en er nu alsnog niets aan gedaan wordt omdat de context in de hele wereld is veranderd. Het allerbelangrijkst vindt hij echter dat er vandaag in ieder geval een uitkomst gaat zijn, omdat er een eind moet komen aan dit niet zo schone proces. Hij gaat uit van een positieve uitkomst voor Turkije en aangezien drie partijen er vóór lijken te zijn hoopt hij tevens op een positieve uitkomst voor Portugal; als dat niet het geval is dan zal hij het aan betrokkenen gaan uitleggen, maar dan wel op het conto van de werkgever.

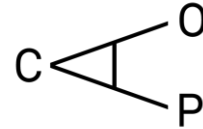
De heer Schilperoort wil bepaalde dingen niet nog eens herhalen, deze komen in de bespreking van het overlegproces ook weer aan de orde. Hij heeft er grote moeite mee dat als een uitkomst uit de werkgroep op deze tafel wordt neergelegd, waarbij er een meerderheid is en één partij het niet eens is, het onderwerp tot twee keer toe wordt terugverwezen naar de werkgroep en de derde keer opeens het onderliggende voorstel verandert. Dat vindt hij geen zuiver proces meer. Als het bij de eerste keer dat het op tafel kwam gewoon besproken was en besluitvorming had plaatsgevonden, dan zouden deze mensen geholpen zijn geweest. Spreker onderstreept dat het probleem niet alleen over de toekomst gaat maar ook over de jaren hiervoor, waarin zij een tekort hadden.

De heer Van Hulsen blijft zich verbazen over de reactie van de voorzitter. Als de gezamenlijke conclusie wordt getrokken dat het leven in Nederland bijvoorbeeld 100 is en in Portugal 120 (vanwege brandstof, energie) en dat er aanleiding is om die 20 te compenseren in de vorm van een tijdelijke toelage, dan begrijpt hij niet dat wanneer het leven 'slechter' wordt –in Nederland van 100 naar 120 en in Portugal van 120 naar 140- de werkgever niets meer wil doen. Spreker vraagt niet om het 'slechtere' dat in alle landen heeft plaatsgevonden te compenseren, maar het 'slechte' dat in het verleden ontstaan is en waarvan ook de werkgever in het verleden heeft onderkend dat er reden voor compensatie was. Hij benadrukt tevens nogmaals dat het een tijdelijke regeling betreft, waar op een zeker moment ook weer afscheid van kan worden genomen.

De heer Kropf wijst op de tijd: de vergadering is reeds over de afgesproken eindtijd van 16.00 uur heen. Hij is het eens dat er besluitvorming moet komen, nog even los van de wijze waarop dit gebeurt. Spreker heeft nog een opmerking. De voorzitter gaf aan dat partijen het eens waren over de toelage van €300 in lira's voor Turkije. Spreker wil toch nog eens benadrukken dat de CCOOP het niet voor niets vreemd heeft gevonden om de toelage in lira's te betalen, want dat is de crux van de discussie. De voorzitter gaf aan dat de toelage is verdampt maar wat hij volgens spreker bedoelt is dat de mensen voor hetzelfde salaris tien keer zo veel lira's krijgen. De voorzitter wil zaken niet helemaal uit het verband van toen trekken. De context van destijds was dat er voor €300 per maand in lira's naar de mensen in Turkije ging; dat is verdampt, hetgeen voor hem in ieder geval aanleiding is geweest om de toelage overeind te houden. De heer Kropf maakt hieruit op dat als het koersverloop andersom was geweest, het bedrag in lira's gehalveerd zou kunnen zijn. Er is bewust gekozen voor betaling in lira's en dat is waarom spreker de opmerking maakt. Hoewel de CCOOP het inderdaad eens was met de toelage waren er wel degelijk discussies die met voornoemde te maken hadden. De voorzitter beaamt dat het een bewuste keuze is geweest en er vervolgens ook daar sprake is geweest van extreem veranderde omstandigheden. Dergelijke afspraken zullen in de toekomst niet alleen met de grootst mogelijke voorzichtigheid gemaakt moeten worden, maar ook zo snel mogelijk moeten worden bijgesteld als dat nodig is. De voorzitter wil de heer Van Woensel nog het woord geven en daarna de vergadering wederom voor een kort moment schorsen.

De heer Van Woensel roept de voorzitter op om voordat hij de schorsing inzet, zijn voorstel in stemming te brengen. Spreker schat in dat een meerderheid aan tafel 'voor' zal zijn. Als de voorzitter eerst schorst, bestaat het risico dat deelnemers de vergadering intussen verlaten -waar ze recht toe hebben omdat deze uit de tijd loopt- en dan is er géén uitkomst. Als echter een meerderheid nu voor het voorstel stemt, is er in ieder geval voor een deel van het

Georganiseerd overleg Sector Overleg Defensie (SOD)

verhaal goedkeuring en kan eindelijk de toezegging aan de mensen in Turkije worden gedaan dat zij krijgen waar ze recht op hebben. Voor de mensen in Portugal is dat vanzelfsprekend erg teleurstellend en er zou dan nog gekeken moeten worden of het standpunt van Defensie in dat verband nog verandert of gehandhaafd blijft. De voorzitter geeft aan een voorstel in stemming te willen brengen maar wil daar heel kort met de heer Suwout over overleggen.

*** SCHORSING 16.16 – 16.21 UUR ***

De voorzitter heropent de vergadering. Hij zal met het oog op de klok proberen om het zo kort mogelijk te houden.

De voorzitter heeft het feitenrelaas van de heer Kropf gehoord en trekt daardoor bijna de conclusie dat het voorstel van september 2022 weer op tafel moet worden gelegd. De reden is dat hij het voor de buitenstaander onnavolgbaar vindt wat er in dit proces allemaal wel en niet is gebeurd. Tegelijkertijd zou het evenzo onnavolgbaar zijn als hij het voorstel dat hij nu met ratio heeft neergelegd, zonder meer intrekt. Hij gaat daarom iets anders doen.

De voorzitter wil het volgende in stemming brengen:

1. Het voorstel dat hij laatstelijk heeft gedaan (het meest recente voorstel dus), met daarbij:
2. De toezegging dat hij nog eens een gedegen analyse wil doen voor de mensen in Portugal over de periode waarin de situatie destijds is gepresenteerd.

pm

De heer Van Leeuwen is blij dat de voorzitter er zo goed naar gekeken heeft. Hoewel het niet verrassend zal zijn dat spreker er niet helemaal gelukkig mee is, kan hij hiermee leven en is dan ook akkoord.

De heer Schilperoort is het in ieder geval met het eerste deel eens. Wat er wel al ligt moet wat hem betreft worden afgedaan, want hij was het in die zin met de heer Van Woensel eens dat er anders helemaal geen uitkomst zou zijn. Spreker vindt het teleurstellend dat het andere niet kan worden afgedaan maar hij begrijpt het dilemma van de voorzitter ook wel. Hij denkt dat het goed is om daar nog een keer op terug te komen; voor een deel betreft dat het proces, dat ook in het andere agendapunt aan de orde zal zijn, en voor een ander deel betreft dat de situatie Portugal. De heer Schilperoort is akkoord.

De heer Kropf legt zich omwille van de tijd neer bij deze uitkomst, maar hij heeft dan nog wel één dringend verzoek. Eerder werd verwezen naar de halfjaarlijkse toetsing die kennelijk wel door Defensie is gedaan. Spreker wil graag alle informatie ontvangen zodat een op feiten gebaseerd oordeel gegeven kan worden. Als de voorzitter alleen zou terugkomen met een onderbouwing dat hij 'er nog eens goed naar gekeken heeft' en op grond daarvan links of rechts wil gaan, zou dat de heer Kropf een ongemakkelijk gevoel geven. De voorzitter herhaalt dat er een gedegen analyse zal worden gedaan.

De heer Van Hulsen is ook akkoord met het geamendeerde voorstel.

De voorzitter dankt de centrales voor hun reacties en sluit hiermee dit agendapunt af.

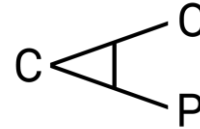
Agendapunt 4. Maandelijkse bezoldiging reservisten

(AFR/20.0792 + 1 bijlage, AFR/23.0119 p6/7, SOD/23.0413 pg 10-13, SOD/23.0451 + 1 bijlage)

Dit agendapunt is niet behandeld.

Agendapunt 5. Oproepen reservisten 62-63 jaar (stuk volgt)

Dit agendapunt is niet behandeld.

Agendapunt 6. Werkwijze overlegproces³

(SOD/23.0256, SOD/23.0332, SOD/23.0346, SOD/23.0351, SOD/23.0368, (stuk volgt)

De voorzitter memoreert dat de heer Schilperoort een brief heeft gestuurd, waarna wellicht de indruk is gewekt dat spreker deze niet of niet spoedig zou willen behandelen. Dat is zeker niet zijn bedoeling geweest. Hoewel de voorzitter wist dat het onderwerp leefde, is hij toch geschrokken van de brief en het moment waarop deze werd neergelegd. Hij heeft gemeend dat het verstandiger zou zijn om de andere bonden eerst om een reactie te vragen en niet zomaar in de formele vergadering over en weer het gesprek over dit onderwerp te starten. De voorzitter heeft de reacties van de bonden ontvangen en dankt daarvoor. De heer Kropf heeft de voorzitter daarnaast nadrukkelijk verzocht om zelf ook een reactie te geven, hetgeen inmiddels is gedaan. De reactiebrief is enigszins laat aangeboden, waardoor de voorzitter zich kan voorstellen dat daar nog niet inhoudelijk op wordt gereageerd. Spreker geeft het woord aan de heer Schilperoort.

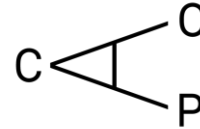
De heer Schilperoort dankt de voorzitter voor het feit dat het onderwerp vandaag formeel besproken wordt, al is het maar kort. Spreker meent dat de manier waarop het overleg vandaag is verlopen aantoont dat de brief die hij stuurde niet voor niets is en dat het hard nodig is dat de overlegpartners een keer goed stilstaan bij hoe zij het overleg met elkaar voeren. De laatste maanden is het wat hem betreft nog lastiger geworden vanwege allerlei dubbele tafels die zijn gecreëerd. Hij zal niet alle knelpunten nu herhalen, dat is voor dit moment ook niet nodig maar wat hij wel wil doen is een procesafspraken met elkaar maken om na de zomer het gesprek met elkaar aan te gaan. Dat hoeft wat hem betreft niet direct in een volledige SOD-setting, maar kan ook in een informele setting met voorzitter en onderhandelaars. Uiteindelijk heeft de heer Schilperoort echter wel als doel voor ogen dat een aantal afspraken wordt gemaakt om ervoor te zorgen dat het overlegproces op verschillende fronten beter verloopt. Zijn eigen brief had hij nog wat algemeen gehouden en hij heeft natuurlijk ook de reactiebrieven van zijn collega's gezien. Met een aantal daarvan is hij het roerend eens, zeker wanneer het gaat om mogelijkheden om het overlegproces te versnellen. Spreker heeft zelf bijvoorbeeld al meermalen opgeroepen om het TW URD te plannen en te laten starten, omdat hij verwacht dat daardoor echt stappen kunnen worden gemaakt. Hij snapt dat de inhoudelijke discussie vandaag nog niet gevoerd kan worden maar hij maakt zoals gezegd graag een planning voor na de zomer. Volgens de heer Schilperoort zijn er meerdere dagen nodig om met elkaar af te pellen wat er allemaal gebeurt, wat er wel en niet goed gaat en hoe de verbeteringen kunnen worden aangebracht. Hier zit aldus spreker ook de besluitvorming aan vast, een punt dat hij eerder niet voor niets uitdrukkelijk benoemde. Hij vindt het echt heel bijzonder dat een onderwerp drie keer op de SOD-tafel terecht moet komen voordat tot besluitvorming wordt overgegaan. Dat is iets wat voor zijn centrale in ieder geval niet goed gaat.

De heer Van Leeuwen sluit zich bij de woorden van de heer Schilperoort aan en denkt dat het verstandig is om na de zomer het gesprek hierover aan te gaan. Hij adviseert om dat ook enigszins snel te doen en niet te wachten tot er bijvoorbeeld weer een heel AV-traject gelopen is. Spreker is het eens om eerst in informele setting met elkaar te spreken, maar ook wat zijn centrale betreft is het uiteindelijke doel te komen tot een set nieuwe, formele afspraken. In reactie op de reactiebrief van de voorzitter wil hij nog opmerken het een goed punt te vinden om in gezamenlijkheid de benoemde bijlagen in te trekken. Daarnaast heeft de voorzitter, net als de CMHF zelf, de omgangsvormen benoemd in zijn brief. De heer Van Leeuwen wil benadrukken dat sociale veiligheid een erg belangrijk thema is. Wat hem betreft beperkt dat zich niet tot de formele tafel, maar spreidt dit zich uit tot over de complete werksetting. Dat houdt in dat ook in alle andere contacten, onderling en in formele of informele zin, sociale veiligheid voorop staat; dit vindt hij persoonlijk erg belangrijk. Hij hoort te vaak dat er op een onprettige manier met elkaar gecommuniceerd wordt en mensen stress krijgen van de reacties van sommige partijen. Na de zomer is spreker zelf niet meer aanwezig in dit proces, maar hij vertrouwt erop dat partijen er ook met zijn opvolger in goed overleg uit zullen komen.

De heer Van Hulsen heeft niet veel meer aan te vullen en wil hooguit een accent leggen. Hij vindt het belangrijk om het gesprek over alle geleidingen te voeren en dus niet alleen met voorzitters en onderhandelaars, maar met de input van al diegenen die bij het overleg betrokken zijn. Zij hoeven niet aan tafel te zitten, maar de input is relevant.

³ Dit agendapunt is als laatste punt behandeld, na punt 1, 2, 8 en 3 (start 16.20u)

Georganiseerd overleg Sector Overleg Defensie (SOD)

De heer Kropf zou bijna blij worden van het voorstel van de heer Schilperoort, omdat hij zelf heeft voorgesteld om in eerste instantie informeel met elkaar in gesprek te gaan. Spreker denkt dat daar winst behaald kan worden omdat er vrijer gesproken kan worden, zonder daarmee te zeggen het formele niet te willen doen. Hij heeft wel moeite met het voorstel van de heer Van Hulsen. Hij hoopt niet dat men alle bij het overleg betrokken personen, aan zowel de zijde van Defensie als de centrales, in een eerste informele toets bij elkaar wil hebben. De input kan worden meegenomen, maar wat hem betreft wordt dan niet gestart met 'eenieder'. Hij zal zich er niet tegen verzetten maar denkt wel dat een eerste bijeenkomst met 40 personen wat lastig wordt. De heer Van Hulsen wil voor de duidelijkheid aangeven niet gepleit te hebben voor een Poolse landdag, maar voor het betrekken (betrokkenheid).

De voorzitter dankt voor de reacties. Als gemene deler heeft hij eruit gehaald dat eigenlijk iedereen vindt dat het nodig en goed is om stil te staan bij hoe er met elkaar wordt omgegaan en wat er gebeurt. Zelf zou hij willen toevoegen: wat er in de afgelopen jaren is gebeurd. Spreker is van mening dat inzicht in hoe partijen terecht zijn gekomen waar zij nu zijn, kan helpen om gemakkelijker uit eventuele bestaande patronen te komen. Sociale veiligheid maakt daar absoluut deel van uit en hij is het geheel eens dat dat niet alleen voor de formele tafel geldt, maar ook voor andere vormen van interactie.

pm Er zal zo spoedig mogelijk na de zomer tot een eerste, informele setting gekomen moeten worden waar in ieder geval voorzitters en onderhandelaars bij zijn. De voorzitter wil ook alvast zijn idee in de week leggen om daar een onafhankelijk gespreksleider bij te betrekken, en mogelijk ook een begeleider die het GO Defensie kent en weet wat er moet gebeuren en/of een begeleider die feedback kan geven op gedragingen en dynamiek in het overleg, zonder dat daar direct conclusies aan verbonden worden. Hij zal nog met een voorstel komen maar wil dit alvast meegeven omdat zijn vaste overtuiging is dat de overlegpartners na decennia van nullijnen, krimp en dergelijke om allerlei redenen in patronen terecht zijn gekomen waar zij zonder hulp niet zelf uit komen.

De heer Schilperoort is hier niet op tegen maar hij bemerkt dat de voorzitter nu erg focust op gedrag en omgang. Voor hem gaat het verder, namelijk de manier waarop werkprocessen zijn ingeregeld. Hij zou het dan ook prettig vinden als de externe begeleider niet alleen inzoomt op gedrag, maar ook op het zo effectief mogelijk inrichten van processen zodat bepaalde frustraties en gedragingen die daardoor ontstaan, in de toekomst vermeden kunnen worden. De voorzitter beaamt dat de behoefte tweeledig is opgevat en er zeker ook op procedures, afspraken en dergelijke gericht zal worden. Daarnaast komt aan de orde welke rol gedrag hierbij speelt, maar het is niet de bedoeling om uitsluitend te focussen op gedrag.

Volgens de heer Van Woensel zit achter ieder verwijt vaak een wens. Hij denkt dat het goed is om eerst aan de relationele kant te werken voordat er structureel nieuwe omgangsvormen en processen kunnen worden afgesproken. Ook vandaag zijn er weer voorbeelden van momenten geweest waarbij iets kleins ertoe leidt dat er andere dingen opkomen die daarachter zitten en het zou goed zijn als dat voorkomen kan worden. Hij vindt het dan ook een prima voorstel van de voorzitter.

Agendapunt 7. Eindloonbevordering met terugwerkende kracht

(PA/21.0072, PA/23.0454)

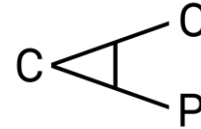
Dit agendapunt is niet behandeld.

Agendapunt 8. Uitwerking TOD-afspraken AV 2021-2023⁴

(AV/23.0453 + 1 bijlage)

Volgens de voorzitter is het springende punt ten aanzien van dit onderwerp: de koppeling van het recht op TOD aan een vooraf vastgesteld rooster. Dit is althans zijn beleving en hij verneemt later graag of dat juist is. Wat de voorzitter betreft is het een essentieel onderdeel van de TOD, omdat het een bepaalde regelmatigheid in de onregelmatigheid veronderstelt. Wanneer die randvoorwaarde er niet zou zijn, gaat de toelage meer richting een toelage voor 'werken buiten kantooruren' of 'onregelmatig werken' en dat is iets anders dan een toelage voor onregelmatige dienst. Als dat de bedoeling was geweest, dan had er naar zijn mening een andere AV-afpraak gemaakt moeten zijn, namelijk een expliciete afspraak dat er van een 'toelage onregelmatige dienst' naar een

⁴ Dit agendapunt is behandeld na agendapunt 2 (start 14.10 uur).

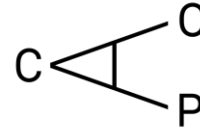
'toelage werken op onregelmatige tijdstippen' wordt gegaan. De afspraak luidt letterlijk als volgt: "Per 1 januari 2023 wordt de TOD voor militairen geharmoniseerd met de systematiek die geldt voor het burgerpersoneel. Het urentarief dat voor de berekening wordt gehanteerd is €14 per uur. Vanaf de invoering van de nieuwe systematiek wordt de TOD voor militairen achteraf berekend en betaald."

In de beleving van de voorzitter sluiten achteraf berekenen en betalen de koppeling met een rooster niet uit. Sterker nog, de berekening en betaling achteraf is een soort verificatie op wat in het rooster vooraf is afgesproken. Dat was volgens de voorzitter de strekking van de afspraak en dat is ook wat in de burgersystematiek wordt gedaan. Los van de taalkundige ontleding van de gemaakte afspraak wil de voorzitter –zeker als het gaat om militairen- terughoudendheid betrachten ten aanzien van het in het leven roepen van een recht op TOD bij relatief geringe afwijkingen van een regulier rooster. In de praktijk vloeit een zekere onregelmatigheid ook voort uit de keuzes die medewerkers en commandanten maken. Spreker herinnert zich uit zijn eigen jonge jaren de 'staltijd', waarbij men een half uurtje of uurtje eerder op het werk kwam om nog een paar dingen te regelen of voor te bereiden. Hij vindt dat daaraan –vanzelfsprekend binnen strikt gestelde grenzen- niet onmiddellijk een financiële vergoeding vast moet zitten omdat het ook een beetje bij het militaire beroep hoort. Een rooster kan dat helpen waarborgen en derhalve ziet hij het rooster als een essentiële basisvoorwaarde. De voorzitter realiseert zich dat er nog een aantal andere punten met betrekking tot het rooster geslecht moet worden, maar het lijkt hem verstandig om eerst voornoemd aspect bij de kop te pakken en er gezamenlijk over te spreken. Wat er op dit vlak wordt besloten zal namelijk zijn weerslag hebben op de overige geschilpunten.

De heer Schilperoort is het eens dat voornoemde het belangrijkste aspect is om de discussie over te voeren. Het zal de voorzitter niet verbazen dat zijn centrale, net als een aantal andere centrales, anders tegen de gemaakte afspraak aankijkt. Wat spreker betreft is het vrij simpel: de voorzitter heeft zelf ook al aangegeven dat de afspraak is dat bij de invoering van de nieuwe systematiek (in lijn met die van het burgerpersoneel) de TOD achteraf berekend en betaald wordt. Het grote probleem zit voor de heer Schilperoort niet zozeer in het feit dat er roosters gemaakt moeten worden, want dat moet sowieso gebeuren en dat heeft hij in de WG AP ook al meerdere keren gezegd. De discussie gaat over wanneer de aanspraak op TOD ontstaat. In de militaire regeling wordt inderdaad heel nadrukkelijk in de huidige setting gezegd dat men volgens een rooster op ongebruikelijke uren moet werken; dat is in de burgerregeling niet het geval. De burgerregeling zegt slechts dat men vrij regelmatig arbeid moet verrichten op andere tijdstippen dan die als regelmatig worden aangemerkt. De heer Schilperoort heeft vanaf het begin van deze discussie al gezegd er alle beeld bij te hebben dat niet bij iedere verschuiving sprake moet zijn van TOD. Intussen wordt door Defensie nu echter drievoudig afgeweken: naast het rooster met een aanspraak vooraf is er sprake van een minimum van 8 uur en daarnaast nog een aantal andere zaken die TOD zouden uitsluiten. Dat is voor hem een brug te ver. Hij vindt dat men, als er regelmatig onregelmatig gewerkt wordt, in principe aanspraak moet hebben op TOD.

De heer Schilperoort hoort de voorzitter zeggen dat hij een ander beeld heeft van de gemaakte AV-afpraak. Kennelijk was er blijkens de Q&A, waar de centrales niet aan hebben meegewerkt en die Defensie zelf heeft gepubliceerd, echter wél een gedeeld beeld. Daarin wordt namelijk gevraagd: "In dit onderhandelingsresultaat wordt gesproken over TOD-achteraf voor militairen. Hoe gaat dit in zijn werk?". Het antwoord van Defensie: "U krijgt een TOD-vergoeding per uur dat u op onregelmatige tijden heeft gewerkt. Er is dan ook geen sprake meer van een instapgrens van 600 punten zoals nu het geval is. Op deze manier krijgt u precies waar u recht op heeft." Partijen hebben voor TOD-achteraf gekozen omdat de werkgever dat een aantal jaar geleden al heel graag wilde. In het begin hebben de centrales zich er zelfs tegen verzet, omdat eerst het bezoldigingsstelsel (met name de loontabel) zou moeten worden aangepast. Dat is inmiddels gedaan en vervolgens is de stap naar TOD-achteraf gezet. De koppeling met een rooster vooraf past dus niet bij het ontstaan van de aanspraak, en daar gaat het spreker nadrukkelijk om. Het is precies waarom de ondergrens van 600 punten moest worden weggehaald: omdat er allemaal commandanten zijn die weigeren om roosters te maken voor degenen die onder die norm zitten. Zij nemen de vrijheid om uren naar gelang het uitkomt per maand te veranderen omdat er toch geen TOD van toepassing is. Achteraf berekenen en betalen betekent dat er *achteraf* wordt gekeken naar of iemand onregelmatig heeft gewerkt. Dat er een grens wordt ingebouwd en dus niet voor ieder uurtje een onregelmatigheidstoeslag wordt betaald, vindt spreker begrijpelijk en dit is in de markt eveneens best gebruikelijk. Zijn collega van het AC heeft bovendien een alternatief voorstel gedaan voor de 8 uren, waarbij meer een koppeling wordt gemaakt met de zwaarste onregelmatige uren (nachtdiensten en de diensten op zaterdag). In dat voorstel komt men ongeveer uit op een ondergrens van 42 uur per 28 dagen, de

Georganiseerd overleg Sector Overleg Defensie (SOD)

grens waarop op grond van de ATW en de BWRD roosters aan medewerkers kenbaar moeten worden gemaakt. Hier heeft hij dus allemaal wel beeld bij, maar hij heeft er moeite mee dat de aanspraak op TOD alleen maar zou ontstaan op een rooster waar TOD *op voorhand* in staat. Dat is geen TOD-achteraf, maar TOD-vooraf waarbij achteraf nog eens gekeken wordt of het juiste is gedaan. De heer Schilperoort begrijpt dit echt niet, want partijen wilden naar een modernisering van arbeidsvoorwaarden toe maar kennelijk moet er toch weer vastgehouden worden aan iets uit het verleden.

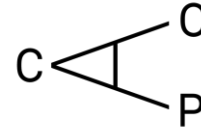
Spreker ziet naast voornoemde nog een ander knelpunt. Er gaat zich een belachelijke situatie voordoen bij de KMar als het voorstel van Defensie wordt gevolgd. Dit speelt vooral bij de aanwijzing motorpools en recherche bij de KMar, die nu TOD-achteraf krijgen maar waar een bodem in zit van 25% die Defensie in stand wil houden. Waar de TOD bij anderen iedere maand kan fluctueren, zelfs tot '0', ontvangen deze mensen iedere maand 25% TOD ook al hebben ze helemaal geen TOD-uren gedraaid. Dit vindt hij dus echt een vreemd voorstel van de zijde van Defensie. De ACOP wil naar maar één model toe: TOD-achteraf, hetgeen in principe betekent dat achteraf gekeken wordt of iemand onregelmatig heeft gewerkt. Hoe er moet worden ingebouwd dat iemand regelmatig onregelmatig werkt was nog onderwerp van lopende discussie tussen partijen en volgens spreker was daar een oplossing gevonden door het inbouwen van een soort bodem. Men is het eens dat niet ieder uurtje betaald hoeft te worden.

De voorzitter geeft aan dat daar ook de zorg van Defensie zit; het is geen achterdocht maar als er onvoldoende waarborgen worden afgesproken, wordt al snel ieder moment van afwijking van het rooster als onregelmatig werken beschouwd waar een financiële vergoeding tegenover moet staan. Spreker denkt dat dat ver af ligt van hoe de afspraak oorspronkelijk bedoeld is. Onregelmatige dienst blijft wel van toepassing bij werk dat in wezen onregelmatig is en ingrijpt op het bioritme van mensen, bijvoorbeeld vroege dienst, late dienst, nachtdienst of de ene week een vroege dienst en de andere week een late dienst. Kleine verschuivingen naar achteren of naar voren kunnen er altijd zijn en ook daar moet een keer over gesproken worden. Wat echter niet moet gebeuren is dat er een systeem ontstaat waarin 'perverse prikkels' de ruimte krijgen. De heer Schilperoort herinnert eraan dat de centrales eerder al hebben aangegeven dat het niet zo kan zijn dat mensen zelf bepalen wanneer ze beginnen en eindigen met hun dienst. Dat is waar Defensie zich zorgen over maakt, dat mensen bijvoorbeeld ervoor kiezen om structureel om 06.00 uur te beginnen zodat er altijd een uurtje onregelmatigheid in zit. Hij vindt dat er twee discussies door elkaar heen lopen. De TOD wordt zijns inziens nu gebruikt om de discussie te voeren over wie er over het vaststellen van het rooster gaat. Dat is het HDE, de commandant: dat is degene die met de medezeggenschap het rooster vaststelt. Het is dus niet zo dat betrokkenen zelf kunnen zeggen dat ze om 06.00 uur beginnen, of om 14.00 uur zodat ze altijd 's avonds kunnen werken. Dat is dus de reden dat het rooster gemaakt moet worden. Waar spreker het echter niet mee eens is, is dat de aanspraak op TOD ook aan het rooster gekoppeld wordt. Dat past wat de ACOP betreft niet bij de gedachte van TOD-achteraf, want daarbij dient achteraf beoordeeld te worden of er sprake is van onregelmatigheid. Zijn centrale is bereid om te kijken hoe dit kan worden vormgegeven, maar dat is niet door op voorhand in een soort jaarrooster de onregelmatigheid vast te stellen. Dat is bij de burgers ook niet het geval; zij hebben weliswaar een rooster maar het ontstaan van de aanspraak is niet daaraan gekoppeld. Hierover is overigens ook nog een discussie te voeren, omdat de werkgever die toelage jaren geleden al naar TOD-achteraf wilde omzetten. Destijds is door de centrales op de rem getrapt omdat zij er nog niet klaar voor waren maar de regelgeving voor de burgers is er wel degelijk al klaar voor. Daar is namelijk niet meer in opgenomen dat de aanspraak ontstaat op basis van een rooster vooraf.

De heer Van Hulsen voorspelt dat komend AV-overleg -dat hopelijk resulteert in een akkoord- gigantisch onder druk komt te staan, als ieder woord dat in de afspraken landt gewogen wordt zoals dat nu gebeurt. Dan moet er over elke letter van elk woord worden nagedacht, de consequenties doorgrond worden en tot op het bot gefileerd worden opgeschreven, terwijl spreker denkt dat het beter is om te kijken naar wat partijen met de afspraak hebben *bedoeld*. Als er toch wel op de letterlijke manier naar wordt gekeken, dan zou ook enigszins flauw gezegd kunnen worden dat partijen hebben geaccepteerd dat met het loslaten van de 600-puntengrens en het niet benoemen van een andere ondergrens, er zelfs bij 1 punt in de oude systematiek sprake zou zijn van TOD.

Wat partijen volgens de heer Van Hulsen verbindt is dat zij het gevoel hebben iets te moeten doen om excessen (dingen die niet gewenst en beoogd werden) te voorkomen. Defensie plaatst nu echter wel heel veel sloten op de deur: TOD moet anders zijn bij overwerk – de grens van 8 uren - koppeling met rooster-vooraf. Spreker wil terug naar de basis. Hij heeft begrip voor het feit dat gezocht wordt naar een methodiek die past bij de afspraak die gemaakt is

Georganiseerd overleg Sector Overleg Defensie (SOD)

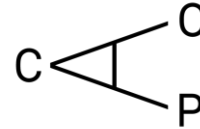
en ervoor zorgt dat bescheiden overschrijdingen, of het bescheiden landen in onregelmatige uren, vergoed moeten worden. In dat kader heeft hij de vorige keer een voorstel gedaan en iedereen opgeroepen om daar eens rustig over na te denken. Spreker hoopt dat Defensie inderdaad over dit voorstel heeft nagedacht en is dan ook benieuwd naar de reactie. Het is in ieder geval een poging geweest om gezamenlijk tot iets te komen dat tegemoetkomt aan de zorg die de werkgever heeft en waarmee iets geblokkeerd wordt dat spreker zelf ook niet wil.

De heer Kropf hecht erg aan de term 'toelage onregelmatige dienst'. Spreker vindt dat eenieder van tevoren een verwacht rooster dient te krijgen waar onregelmatige diensten uit blijken en achteraf een vastgestelde versie waarin betaald wordt voor de inzet die betrokkene op bedoelde uren heeft verricht. Dat was volgens hem de insteek van wat partijen gingen doen. Het betekent ook dat er nog een discussie te voeren is over de verschuivingstoelage want als iemand met een standaardrooster nu zomaar achteraf 8 uur toelage onregelmatige dienst kan krijgen –wat, zoals de voorzitter terecht aangaf, in feite een toelage voor werken op onregelmatige uren is - is de vraag hoe er nog getoetst kan worden of er sprake is van een verschuivingstoelage. Een verschuivingstoelage wordt namelijk alleen toegekend aan degenen die een onregelmatige dienstenrooster hebben. In principe stelt de commandant na overeenstemming met de medezeggenschap het rooster vast, dat vervolgens 28 dagen van tevoren aan de mensen wordt uitgereikt. Dit is een planmatig rooster, waar de planmatige structurele onregelmatigheid uit zou moeten blijken (los van de onregelmatig onregelmatige roosters). Zoals de heer Kropf het nu leest ligt er eigenlijk een voorstel waarbij voor degenen die in theorie een regulier rooster hebben, achteraf kan worden vastgesteld dat ze toch een onregelmatige dienstenrooster hadden. Dat maakt de discussie over de verschuivingstoelage erg lastig. De toelage is wat spreker betreft voor onregelmatige *dienst* en niet voor onregelmatige uren. Er zijn nu eenmaal locaties waar de commandant heeft vastgesteld dat men start op uren die in de standaardroosters als ongebruikelijke tijden worden beschouwd; spreker benoemt het voorbeeld van de kazerne op Aruba, waar men standaard van 06.30-15.00 uur werkt. Dat vindt hij geen onregelmatige dienst, maar juist een zeer regelmatig rooster omdat het iedere dag hetzelfde is.

De heer Van Leeuwen is het volledig eens met wat zijn collega's van het AC en de ACOP hebben uitgesproken. Hij heeft ook wel beeld bij wat zijn collega van de CCOOP heeft gezegd, al is hij het daar niet mee eens. Spreker wil toevoegen dat de vrees van de werkgever om mensen TOD te geven die daar geen recht op zouden hebben en de koppeling die daardoor gemaakt wordt met het rooster-vooraf, ertoe leidt dat een hele groep wordt uitgesloten die er naar zijn mening wel degelijk recht op heeft. Hij heeft het dan niet over degenen die, al dan niet in overleg met de commandant, besluiten om heel vroeg te beginnen want in dat opzicht heeft hij beeld bij wat zijn collega van de CCOOP heeft gesteld; dat zou niet direct TOD moeten opleveren. Hij heeft het over degenen die operationeel ingezet worden, heel vaak in Nederland, in het kader van de Politiewet bijvoorbeeld. Deze groep wordt nu op twee manieren uitgesloten: 1) omdat zij een toelage militaire bijstand krijgen (geen overwerk + TOD) 2) in deze regeling zullen ze geen aanspraak maken op TOD want het zit niet in hun rooster; er wordt flexibiliteit van hen verwacht op het moment dat steun door de FIOD, de politie of een ander overheidsorgaan benodigd is. Zij moeten dan op korte termijn opdraven en leveren vaak operationele inzet buiten de reguliere roosters om, maar krijgen géén TOD. De heer Van Leeuwen is het eens dat bepaalde groepen uitgesloten zouden moeten worden en wil de zoektocht naar mogelijkheden samen met de werkgever aangaan. Hiertoe heeft het AC intussen een interessant voorstel gedaan.

De heer Suwout wil ervoor waken dat een grammaticale of letterkundige interpretatie de manier moet zijn om erachter te komen wat de gemaakte afspraak behelst. Partijen proberen met elkaar een bepaald doel te bereiken en praten vervolgens lang over de woorden die daarbij gekozen worden. Spreker vindt het dan niet goed om elkaar achteraf te pakken op de woorden die gekozen zijn –dit geldt voor beide kanten- en die richting zou hij dus zeker niet op willen gaan. De heer Schilperoort is het hier op zich mee eens en herhaalt best bereid te zijn om op zoek te gaan naar een manier waarop bepaalde excessen kunnen worden uitgesloten. Hij wil er wel nogmaals op wijzen dat het voorstel van Defensie niet is waar het proces gestart is. Partijen zijn al mááanden bezig en spreker heeft er ook uitdrukkelijk in de WG AP iets over gezegd. Sterker nog, men bevond zich reeds op een pad dat lijkt op wat hij zojuist schetste, totdat er opeens een draai werd gemaakt naar vooraf vastgestelde roosters. De afspraak die gemaakt is, is aldus spreker om de systematiek te harmoniseren met die van het burgerpersoneel en daar wordt nu ietwat gemakkelijk aan voorbij gegaan. Er is eerder een vergelijk gemaakt en is er gekeken naar wat wel en niet past, waarbij de centrales gezien de bijzondere positie van de militair begrip hebben voor de zaken die niet passen. Wat wel past kan echter gewoon uitgevoerd worden. Het gaat hem niet om het vangen in woorden, maar wel om te handelen in lijn met hetgeen was beoogd en dat is zo veel mogelijk aan te sluiten bij de systematiek van de burgers.

Georganiseerd overleg Sector Overleg Defensie (SOD)

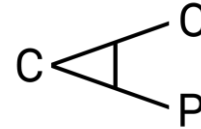
Mevrouw Van Amerongen en de heer Van Haren sluiten op dit moment in de zaal bij de vergadering aan. De voorzitter biedt aan hen zo nodig te raadplegen, aangezien zij veel met het onderwerp bezig zijn geweest.

De heer Van Hulsen wil nog één opmerking maken. Men is de bespreking van dit onderwerp gestart met de olifant in de kamer, in de wetenschap dat er nog een aantal andere punten ten aanzien van dit onderwerp besproken moet worden. Hij hoort voorbeelden benoemen waarbij zaken schuren of misschien niet helemaal passen. De vraag is of de genoemde voorbeelden de maat der dingen zouden moeten zijn om te bepalen hoe de TOD structureel vormgegeven zal worden. Volgens spreker is de juiste volgorde om separate oplossingen te bieden voor zaken als verschuivingstoelage en de systematiek op de Antillen, al is het maar vanwege zijn overtuiging dat het grootste deel van de mensen niet in dit soort bijzondere situaties zit.

De heer Kropf verzoekt om een reactie van de voorzitter op één van de dingen die hij aangehaald heeft, omdat dit voor hem best cruciaal is. De insteek dient te zijn dat mensen altijd van tevoren weten dat zij een onregelmatige dienstenrooster hebben. Het idee dat hij nu krijgt is dat ook *zonder* onregelmatige dienstenrooster een onregelmatige dienstentoeelage achteraf kan worden toegekend. Dit herkent hij niet vanuit de discussie die er voorafgaand aan het AV-resultaat over is gevoerd. Het is wat hem betreft de crux van het verhaal, want de basis van die discussie is geweest dat men qua verloning recht wilde doen aan de daadwerkelijk gedraaide roosters. Spreker wil nu dan ook van de voorzitter horen of de insteek is dat op voorhand duidelijk is dat het gaat om roosters met een 'regelmatige onregelmatigheid' en later wordt gekeken naar wat de daadwerkelijke onregelmatigheid is geweest om de hoogte van de vergoeding te bepalen. Dat is namelijk, los van de exacte woorden die voor de gemaakte afspraak zijn gebruikt, altijd de basisinsteek van bedoelde discussie geweest.

De heer Suwout beaamt dat de koppeling aan het rooster een wezenlijk punt in deze discussie is. Spreker vindt het lastig om met een bepaalde stelligheid te zeggen dat de werkgever deze koppeling al die tijd heel duidelijk voor ogen heeft gehad. Een dergelijk absoluut standpunt zou hij alleen in kunnen nemen als hij alle verslagen hierop nagekeken zou hebben; dat heeft hij op dit moment niet. Als deelnemer aan het AV-overleg en de discussie, kan hij slechts voor zichzelf spreken. Hij schetst dat er jaren over TOD-achteraf gesproken is en Defensie er inderdaad ooit zelf over begonnen is. Hij herkent ook nadrukkelijk dat aan de overkant van de tafel aanvankelijk aarzeling bestond of deze weg wel ingeslagen moest worden. Nu partijen op die weg staan is het bijna zo dat Defensie er zelf niet gelukkig mee is. Spreker heeft wel altijd de indruk gehad –en dit kan als conservatief, of in ieder geval als weinig progressief worden beschouwd- dat de toelage voor onregelmatige dienst betrekking heeft op regelmatige onregelmatigheid, die zich kenmerkt doordat deze in een rooster is vastgelegd. Dat rooster is niet persé een reflectie van wat er daadwerkelijk gebeurd is; met TOD-achteraf wordt gekeken welke onregelmatigheid daadwerkelijk gedraaid is en dat wordt vervolgens uitbetaald (kan zowel in de plus als in de min zijn). Dat een ander zegt dat de berekening achteraf gedaan wordt en geen rooster-vooraf meer benodigd is, vindt hij een standpunt waarin hij zich kan inleven. Dit is niet zijn standpunt, maar het gaat te ver om te beweren dat het eigen standpunt ten aanzien van de koppeling altijd zodanig helder voor ogen heeft gestaan.

De heer Schilperoort wil hierop reageren, omdat het anders lijkt alsof hij zich zomaar aansluit bij hetgeen de heer Kropf en de heer Suwout hebben gezegd. Spreker heeft in de onderhandelingen in ieder geval een hele andere beleving gehad en hij was er aan die tafel in ieder geval zelf bij. Hij heeft ook nog niet alle verslagen al teruggelezen, maar het beeld dat hij heeft over de afspraak die partijen aan het maken waren was heel duidelijk. Hij heeft gedurende de discussie ook een aantal keer benoemd dat hij begreep dat anderen die afspraak minder scherp voor ogen hadden. Er kan weliswaar een verschil van inzicht en beleving zijn geweest over wat iemand dacht te hebben afgesproken, maar hij benadrukt dat al die tijd naar een heel ander model TOD-achteraf is toegewerkt en de consequenties zoals deze nu worden besproken duidelijk zijn geweest. De heer Schilperoort heeft wel ook altijd gezegd er alle beeld bij te hebben dat het loslaten van de ondergrens van 600 punten niet moet betekenen dat er helemaal geen ondergrens meer wordt ingebouwd. Waar hij voor past is dat er een model ontstaat waarin commandanten iedereen een '9 tot 5'-rooster geven, waarin vervolgens allerlei veranderingen worden aangebracht en betrokkenen geen recht op TOD hebben omdat dat recht vóóraf moet ontstaan. Juist degenen met een rooster onder de 600 punten hebben zijn centrale bestookt, omdat men in de praktijk eigenlijk onregelmatig werkt maar het rooster niet wordt veranderd. De commandant zegt eenvoudigweg dat iemand een daaropvolgende week bijvoorbeeld een avonddienst heeft. Hoewel dit niet mag, gebeurt het in de praktijk wel veelvuldig. De voorzitter wil er duidelijk over zijn dat hij deze handelwijze afkeurt.

Ook voor de heer Van Leeuwen is voornoemde de essentie van de discussie. Planmatig gezien werken betrokkenen niet onregelmatig –waarschijnlijk hebben zij sinds jaar en dag al eenzelfde rooster, bijvoorbeeld van 07.30-16.15 uur – dus in theorie is dit juist. In de praktijk komen zij echter wekelijks of maandelijks buiten deze tijden opdraven, vaak vanwege belangrijke steunverleningen of inzet. Dat deze gevallen worden uitgesloten van TOD gaat er bij spreker dan ook niet in. Hij wil ook nog een reactie geven op wat de heer Suwout eerder zei. De conservatieve uitleg van de heer Suwout herkent hij niet. Hij was ervan uitgegaan dat de drempel van het vasthouden aan het rooster eruit zou gaan; dat punt wil hij hier nog eens maken.

De heer Schilperoort voegt toe later ook nog terug te willen komen op de onregelmatige onregelmatigheid. Of er wel of niet voor koppeling met een rooster wordt gekozen, blijft daar namelijk hetzelfde probleem ontstaan. Er wordt 25% onregelmatigheidstoelage gegeven terwijl men mogelijk 0% onregelmatigheid draait. Spreker bemerkt ook hier een bepaalde weerstand om te plannen, terwijl plannen in deze gevallen wel mogelijk is. Hij vindt dat er in de basis gewoon zo veel mogelijk gepland moet worden; dat heeft niets met aanspraak op TOD te maken, maar met het maken van roosters. Naar zijn mening moet voor iedereen éénzelfde model voor TOD bestaan in plaats van een model in stand te houden dat ooit voor deze groepen is ontstaan omdat zij in het oude stelsel al een systeem van TOD-achteraf hadden.

De heer Kropf maakt zich steeds meer zorgen over wat nu op tafel ligt. Het gaat niet over een toelage onregelmatige dienst, maar om 130 uur per week mensen naar believen en ongeacht het rooster in te kunnen zetten. Daar zijn echter afspraken over. Als mensen geen onregelmatige dienst hebben kan de werkgever het rooster niet verschuiven en hebben zij recht op een standaardrooster; dit staat notabene in de ATW. Het kan niet zo zijn dat mensen die geen toelage onregelmatige dienst krijgen omdat ze niet vooraf een onregelmatig rooster kregen, 130 uur per week kunnen worden opgeroepen om een volgende week een avonddienst, een ochtenddienst of een nachtdienst te draaien. Daar is de regeling met betrekking tot bereikbaarheid en beschikbaarheid voor en die staat nu niet ter discussie. Spreker vindt het erg zorgwekkend als medewerkers in strijd met eerdere AV-afspraken nog altijd benaderd worden voor werkzaamheden buiten hun rooster voor diensten en werkzaamheden. Daar is een toelage onregelmatige diensten expliciet niet voor bedoeld.

De heer Schilperoort is het hier op zich mee eens. Overigens is er volgens hem ondanks de werk- en rusttijdenregeling wel één uitzondering waarbij Defensie –als het om operationele redenen niet anders kan- toestaat om het rooster aan de voorkant niet helemaal dicht te timmeren maar alleen de dagen vast te stellen waarop men vrij is.

De voorzitter vat de bespreking als volgt samen:

- Partijen zijn het eens dat van TOD-vooraf naar TOD-achteraf zou worden gegaan;
- Partijen zijn het eens dat excessen moeten worden voorkomen, zonder dat er onnodig veel 'sloten op de deur' zitten;
- Eén van de zorgen is dat TOD, verschuivingstoelage en overwerk door elkaar gaan lopen en hierdoor onbedoeld gaan stapelen, of dat er discussie ontstaat over onder welke categorie de gedraaide uren vallen;
- Vanuit werkgeverszijde is gepleit voor een rooster-vooraf, betrekking hebbend op degenen die met grote regelmaat onregelmatig werken. Hierover zijn partijen –wellicht met uitzondering van de CCOOP- het niet eens kunnen worden.

De heer Schilperoort zegt het met dat laatste zeker niet eens te zijn, helemaal niet nu hij de voorzitter 'met grote regelmaat' hoort zeggen en het eerder over regelmatige onregelmatigheid ging. Hier zit voor hem precies het probleem; de voorzitter doet nu precies wat volgens spreker niet zou moeten gebeuren. TOD-achteraf is een wezenlijk ander model. Hoewel de voorzitter niet graag woorden weegt is hij benieuwd naar wanneer onregelmatigheid regelmatig is en wanneer incidenteel. Daar zal de ondergrens toch een hele belangrijke rol gaan spelen. Dit wordt door de heer Schilperoort beaamd. Er is geen norm, geen algemeen gehanteerde definitie van regelmatig, of vrij regelmatig. Dat is waarom er eerder gepleit is voor het inbouwen van een ondergrens, een bodem die per maand een bepaald aantal uren vertegenwoordigt dat minder is dan de ondergrens van 600 punten (omdat anders de oude grens weer in stand is gebracht). Als iemand op zon- en feestdagen werkt –neerkomend op maar 12 uur per maand- zit diegene in het huidige stelsel op 600 punten. Zelf kwam hij in de zoektocht uit op 4 uren,

Georganiseerd overleg Sector Overleg Defensie (SOD)

Defensie heeft er uiteindelijk 8 uren van gemaakt. Omdat niet ieder uurtje van 06.00-07.00 uur of van 07.00-08.00 uur zou moeten worden meegeteld, is zijn collega vervolgens met een voorstel gekomen waar hij achter kan staan en dat meer gekoppeld is aan de zwaarste onregelmatige uren (weekend en nachtdienst). Als daar 8 uren van worden genomen en de puntentelling en bedragen worden opgeteld, komt dit uit op rond de €40 per maand. Met dat bedrag zijn op zijn minst 8 uren van dat soort momenten onregelmatig gewerkt. In de markt is 3% gebruikelijk, dit voorstel ging eerst uit van een aantal uren en vervolgens een model met een bedrag. Alles is wat de heer Schilperoort betreft nog steeds bespreekbaar en er kan zo nodig nog in geschoven worden. Hij herhaalt dat met terugvallen op een rooster-vooraf geen TOD-achteraf wordt gecreëerd, maar de TOD-vooraf in stand blijft en achteraf gecorrigeerd wordt wat er te veel (of te weinig) is betaald.

De heer Kropf wil reageren op de uitspraak van de voorzitter waardoor gesuggereerd werd dat hij het met de voorzitter eens zou zijn. Spreker wil enige nuance aanbrengen want over één principieel punt is hij het helemaal niet eens. De basis is wat hem betreft dat betrokkenen *op voorhand* moeten weten dat er een onregelmatige dienst is. Dit is voor de CCOOP echt een belangrijk punt, omdat anders iedereen straks vooraf een dagdienst heeft en achteraf allemaal onregelmatige diensten. Dat haakt in op de bestaande afspraken over de balans tussen werk en privé. TOD-achteraf berekenen en betalen is wat hem betreft prima, maar alleen als betrokkene *vooraf* wist dat er een onregelmatige dienst gelopen zou worden. Zoals in de regelgeving staat dient vooraf een op naam gesteld rooster aangeboden te worden en vervolgens wordt achteraf bekeken of dat het rooster is dat in de praktijk is gedraaid. Waar de CCOOP van weg wil blijven is dat iemand voor het hele jaar een standaardrooster van 08.00-16.45 uur krijgt en vervolgens iedere maand achteraf een aanzienlijke toelage onregelmatige dienst betaald wordt. Als iemand een regulier rooster heeft, heeft diegene ook recht op regulier werk. Berekenen van een toelage achteraf betekent aldus de heer Kropf niet dat iedereen met terugwerkende kracht in een onregelmatige dienstenrooster gedwongen kan worden. De voorzitter vraagt ter verduidelijking of de heer Kropf vreest dat het nieuwe systeem ertoe zal leiden dat mensen die recht hebben op een regelmatig rooster gemakkelijk naar onregelmatigheid gedwongen worden, waarop de heer Kropf antwoordt dat dat niet iets is dat hij vreest, maar dat dit als een zekerheid vaststaat. In dat geval wil hij graag de hoogte van de toelage ter discussie stellen.

De heer Suwout geeft aan dat Defensie een 'slot op de deur' heeft gezocht in het rooster, omdat het rooster sowieso gemaakt moet worden. Medewerkers moeten weten wat er op ze afkomt en dit moet op de een of andere manier vastgelegd worden; volgens hem wordt dat door niemand bestreden. Ook wil niemand dat er een recht op TOD ontstaat dat veel breder en ongebreidelder is dan hetgeen beoogd werd; Defensie wil dit niet omdat het gevoel bestaat dat dat niet te besturen en/of betalen zal zijn en anderen willen dit niet omdat het een ongewenste mate van privéverstoring geeft. Er schuilt aldus spreker dus wel degelijk een gemeenschappelijk belang achter de horizon. De voorzitter voegt hieraan toe dat men het ook eens is dat stapeling van verschillende, niet bij elkaar passende voorzieningen evenmin gewenst is en ook niet dat bepaalde ruimte in het nieuwe systeem ertoe leidt dat mensen met een bepaalde mate van willekeur onregelmatig worden belast. De heer Suwout oppert als mogelijkheid om gedurende een bepaalde tussenperiode weliswaar achteraf te berekenen en betalen, maar de eis van het rooster er nog even in te houden zodat nagegaan kan worden of de ongewenste aspecten zich daadwerkelijk voordoen.

De heer Van Hulsen zegt gecharmeerd te zijn van de focus die de heer Suwout aanbrengt om tot een oplossing te komen. Spreker denkt dat het daar ook tijd voor wordt, met name als men deze vergadering de andere agenda-onderwerpen nog wil behandelen. Hij zoekt graag gezamenlijk naar een oplossingsrichting en naar hoe partijen elkaar kunnen vinden in het definiëren van de ondergrens. Als Defensie stringent vasthoudt aan hetgeen in het voorstel staat dan moet dat worden uitgesproken, want dat betekent dat de bedoelde focus uitblijft en partijen niet zullen toekomen aan de zoektocht naar een oplossing. De heer Van Hulsen is nu dan ook benieuwd of partijen de focus hebben op het zoeken naar een oplossing of vasthouden aan de eigen opvatting.

De heer Van Woensel merkt op dat nu erg op de inhoud ingegaan wordt en het onderwerp al vele malen zowel formeel als informeel uitgebreid besproken is. Het is op deze tafel beland vanwege een gevoel van impasse, dat er door de werkgever een richting gekozen werd waarvan in ieder geval drie partijen hebben gemeend dat er geen grond meer was om tot elkaar te komen. Spreker bemerkt in de discussie nu dat er wel weer ruimte lijkt te zijn om met de gemeenschappelijke uitgangspunten die benoemd zijn aan de slag te gaan. Wetende dat dat vandaag echter niet meer tot een uitkomst zal leiden, is zijn voorstel om de discussie in de werkgroep voort te zetten nadat de werkgever duidelijkheid geeft inzake de bereidheid om af te wijken van het voorstel zoals dat er nu ligt.

De heer Kropf wil nog iets opmerken over wat de heer Suwout zei. De suggestie werd volgens spreker gewekt dat het werken met het rooster een vrijblijvendheid is, maar dit is een keihard vereiste vanuit de wet. Hij benoemt nogmaals dat de werkgever verplicht is om iedereen 28 dagen van tevoren een op naam gesteld rooster te overhandigen, na overeenstemming met de medezeggenschap, en om achteraf de daadwerkelijke arbeidsregistratie te leveren. De voorzitter heeft de heer Suwout niet horen zeggen dat de werkgever in het algemeen van roosters afstapt en de wet wil overtreden. Waar de heer Suwout op doelde was de *koppeling* van het rooster aan het ontstaan van de aanspraak op TOD.

De heer Schilperoort herinnert eraan dat er nog meer zaken zijn waar ten aanzien van dit onderwerp bij stilgestaan dient te worden. Het grootste probleem voor zijn centrale was de strikte koppeling aan het rooster-vooraf. Hij zal niets meer zeggen over het gegeven dat het maken van roosters verplicht is; in die zin is hij het helemaal eens met de heer Kropf. Voor spreker zat het probleem vooral in het ontstaan van de aanspraak op TOD. Als er ruimte is om in de werkgroep verder te zoeken naar een oplossing daarvoor, zou het ook zijn voorkeur hebben om de bespreking daar voort te zetten, al had hij liever gezien dat er vandaag een uitkomst zou zijn geweest. De andere zaken die in het voorstel staan en vorige week zijn benoemd, zijn vandaag namelijk ook nog niet besproken en spreker heeft nog geen idee wat daar verder mee gebeurt. Het onderwerp is naar het SOD geëscaleerd omdat partijen over het grote punt niet verder kwamen. De voorzitter geeft aan dat die andere zaken samenhangen met de koppeling dus als deze verandert, veranderen die dingen mee.

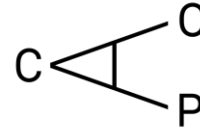
De voorzitter constateert dat door meerdere deelnemers ruimte wordt gezien om met de gedeelde uitgangspunten in een volgend overleg aan de slag te gaan. De heer Schilperoort wil nog één punt hierbij maken. Een volgende bespreking kan pas na het zomerreces plaatsvinden. Er is eerder uitvoerig over gesproken dat partijen eigenlijk vóór 1 april klaar moesten zijn, als men de regeling per 1 januari 2024 in wil laten gaan. Als er na de zomer verder wordt gepraat, is zijn verwachting dat de ingangsdatum niet 1 januari 2024 zal zijn, maar 1 juli 2024. Dat is anderhalf jaar later dan de datum die in oorsprong is toegezegd. Hoewel er een interim-regeling is afgesproken, is het voor hem zaak om stil te staan bij de boodschap die gegeven wordt. Het wordt steeds lastiger om uit te leggen waarom partijen er niet in zijn geslaagd om binnen een redelijke termijn tot uitvoering te komen. Volgens de voorzitter heeft dat ook te maken met het onderwerp van agendapunt 6, maar de heer Schilperoort is het daar niet helemaal mee eens. Partijen komen immers op inhoud niet bij elkaar, het heeft dus niet alleen met het overlegproces te maken. De voorzitter stelt dat daarin wel een rol kan spelen dat overlegmomenten ver uit elkaar liggen, onderwerpen verkeerd geprioriteerd worden, partijen elkaar in de omgang niet goed verstaan en dergelijke. Om terug te keren met een afronding van dit agendapunt voor vandaag en een vooruitblik, verzoekt de voorzitter wederom om een korte schorsing.

*** SCHORSING 15.05 – 15.22 UUR ***

De voorzitter hervat de vergadering. Hij licht toe dat het rooster aan de zijde van Defensie weer op tafel is gekomen omdat hij als werkgever zorgen kreeg over eventuele excessen, onbedoelde stapelingen of onuitlegbare uitwerkingen. Dat is niet vanuit achterdocht of argwaan, maar omdat hij een systeem ziet ontstaan waarbinnen individuen en/of commandanten creatief kunnen zijn met de invulling. Het rooster is wat spreker betreft nu niet volledig van tafel maar hij ziet in het open en reëel overleg dat is gevoerd, daarbij goed luisterend naar de inbreng van eenieder, wel dat er in ieder geval gedeelde grond is over de bedoeling van de gemaakte afspraak. De voorzitter wil de werkgroep verzoeken om te kijken naar welke zekeringen als alternatief zouden kunnen dienen om de eventuele excessen, onbedoelde stapelingen en onuitlegbare uitwerkingen te voorkomen en de medewerkers tegelijkertijd krijgen wat hen toekomt. Er kan gedacht worden aan quota, categorieën, ondergrenzen maar spreker wil daar zelf nog van wegblijven. Hij wil er wel bij zeggen dat in de vergadering genoemde quota zoals 8 en 12 uur hem nog geen comfort geven; op een totaal van 160 uur vindt hij dat vrij weinig maar hij laat het aan de werkgroep over om zich hierover te buigen. Zoals de heer Schilperoort aangaf had de uitkomst betreffende TOD-achteraf er voor 1 april al moeten zijn en nu dat niet is gehaald, dringt de tijd. De voorzitter is in ieder geval bereid om het overleg tijdens het reces voort te zetten, om de alternatieve zekeringen te vinden.

De heer Schilperoort geeft als eerst een reactie op het gebrek aan comfort van de voorzitter bij quota van 8 of 12 uur. Uitgaande van werken op zon- en feestdagen (bijvoorbeeld op de huidige ondergrens van 600 punten), is het aantal

Georganiseerd overleg Sector Overleg Defensie (SOD)

van 12 uur al snel bereikt. Hoewel spreker begrijpt wat de voorzitter zegt, wil hij alvast opmerken dat 'comfort' niet betekent dat er wordt teruggegaan naar de oude ondergrens. Deze is namelijk allang losgelaten, óók in de tijdelijke regeling. De voorzitter herhaalt het aan de werkgroep over te laten om te bepalen welke koppeling er eventueel mogelijk is. Daarnaast zullen bij hem eveneens alternatieve ideeën op kunnen komen, die via de heer Suwout in de werkgroep zullen belanden. De heer Schilperoort geeft in reactie op de andere opmerking van de voorzitter aan dat het voor zijn centrale geen probleem vormt om het overleg in formele of informele zin tot medio augustus voort te zetten.

De heer Van Leeuwen gaat ervan uit dat er alternatieve oplossingen gevonden kunnen worden die gezamenlijk comfort bieden en waarmee excessen of onbedoelde effecten kunnen worden voorkomen. Wat hem betreft is de voortzetting op de benoemde wijze dus akkoord, maar wat overleg tijdens het reces betreft ziet hij voor zijn centrale wel wat uitdagingen. Er vindt in deze periode onder meer overdracht tussen de CMHF-onderhandelaars plaats. Het neemt wat hem betreft echter niet weg dat informeel overleg kan plaatsvinden, ook al zou zijn centrale daarbij niet aanwezig zijn. Spreker vertrouwt er in dat geval op dat wanneer zijn centrale aangeeft wat voor hen belangrijke punten zijn, deze voldoende geborgd kunnen worden. Bovendien dient er hoe dan ook nog afhechting in formele setting te zijn, dus is er wat hem betreft nog ruimte om zich uit te spreken. Kortom, de CMHF zal waarschijnlijk niet deelnemen maar wil er ook niet voor gaan liggen.

De heer Kropf vindt het prima dat het onderwerp naar de werkgroep wordt terug verwezen. Daaruit maakt hij op dat het voorstel van tafel gaat en partijen met elkaar in gesprek gaan. Spreker wil wel wat kwijt over het voorstel om ook dit maar weer tijdens het reces door te laten gaan. De recesperiode is er niet voor niets en hij vindt dat de mensen zowel aan de zijde van de centrales als van Defensie rust verdienen zodat zij zich niet over de kop werken. Hij zal dus zeker niet toezeggen dat het overleg in het reces kan worden voortgezet en maakt een voorbehoud. De voorzitter zegt het voorbehoud van de heer Kropf te begrijpen.

De heer Van Hulsen vindt het jammer dat het resultaat van vandaag niet verder reikt dan dat het standpunt wordt losgelaten en partijen in werkgroepverband op zoek gaan naar een passende ondergrens. Spreker had oprecht gehoopt dat de ondergrens vandaag gedefinieerd zou kunnen worden, of in ieder vastgelegd had kunnen zijn hoe deze bepaald zal worden. Er bestaat een risico, ook al doen partijen daar hun uiterste best voor, dat de ondergrens uiteindelijk niet gevonden wordt, geen overeenstemming wordt bereikt en partijen via werkgroepen wederom in een SOD belanden. Met betrekking tot het plannen van overleg buiten de ooit opgestelde jaarplanning om, staat wat hem betreft nog altijd het principe overeind dat dat in goed onderling overleg gebeurt. Wat spreker kan toezeggen is een maximale inspanning te leveren om na te gaan of dit wel of niet geaccommodeerd kan worden. Hij heeft echter ook gevoel voor het voorbehoud dat de heer Kropf gemaakt heeft en maakt zich zorgen over de belastbaarheid van zowel zijn eigen mensen als de mensen aan de kant van Defensie.

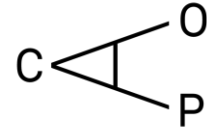
pm

De voorzitter stelt voor om het volgende af te spreken:

- Partijen redeneren vanuit de bedoeling om excessen, onbedoelde stapelingen en onuitlegbare uitwerkingen te voorkomen;
- Defensie heeft duidelijk gemaakt waarom het rooster-vooraf op tafel is gekomen en de centrales hebben duidelijk gemaakt waarom dit een belemmering vormt;
- Aan de werkgroep zal worden gevraagd welke alternatieve zekeringen tegen eventuele excessen, onbedoelde stapelingen en onuitlegbare uitwerkingen er zijn. Partijen willen niet in semantiek verzanden maar oplossingen vinden die het doel dienen;
- Er zal worden gezocht naar mogelijkheden om het overleg tijdens het zomerreces voort te zetten, om te voorkomen dat een ongemakkelijke boodschap aan het betrokken personeel moet worden gebracht. Defensie neemt hiertoe het initiatief, waarbij tevens gekeken wordt naar de mogelijkheden (zo nodig) voor formeel overleg.

De heer Suwout ziet het als volgt: er zal in informeel/technisch werkverband-achtige setting overleg plaatsvinden over de alternatieve invulling, waarbij zich binnen korte tijd iets concreets moet aftekenen. Wanneer dit gebeurt, twijfelt hij er niet over dat er een weg gevonden wordt om het formeel af te hechten. De uitdaging zit er volgens hem meer in dat partijen elkaar op de inhoud weten te vinden. De voorzitter vult aan dat Defensie zoals gezegd het initiatief neemt om het overleg op te zoeken. Dit kan ook betekenen dat geprobeerd wordt te bezien of er al goed

**Georganiseerd overleg
Sector Overleg Defensie (SOD)**

naar de centrales geluisterd is en er, nadat de eigen gedachten eveneens nogmaals zijn uitgedaagd, iets op papier gezet wordt. Ten aanzien van de overlegmomenten tijdens het reces heeft de CMHF aangegeven er niet bij aanwezig te zijn maar door te geven wat de belangrijke punten voor hen zijn, de ACOP staat ervoor open en zowel de CCOOP als het AC hebben een voorbehoud aangegeven. Dat zij zich niet alleen zorgen maken over de eigen medewerkers maar ook over de medewerkers aan de zijde van Defensie wordt door de voorzitter gewaardeerd.

Agendapunt 9. Rondvraag en sluiting

De heer Van Hulsen vraagt aandacht voor het afscheid van mevrouw Van Drongelen. Hij wil haar namens zichzelf maar waarschijnlijk namens alle collega's, bedanken voor alles wat ze gedaan heeft en de manier waarop zij dat gedaan heeft. Hij wenst haar heel veel plezier in haar nieuwe functie. De voorzitter sluit zich hierbij aan en spreekt lovende woorden uit. Hij vindt het jammer om mevrouw Van Drongelen als medewerker te zien vertrekken.

De vergadering wordt om 16.38 uur gesloten.